

Naročnina listu: ==
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . „ 5—
 Četrt leta . . . „ 2.50
 Mesečno . . . „ 1—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 15—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila

se računijo po 12 vinarjev od 6redne petitvrste: pri večkratnih oznanilih velik :: popust. ::

„Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Kdo je bolj kulturnen, Nemec ali Madžar?

Naši nemški sodeželani, ki toliko hvalisajo nemško kulturo, se bodo gotovo čutili užaljene, ker jih primerjamo z mongolskimi Madžari, nad katerimi se čutijo vzvišene. Sicer se je prejšnji delegacijski predsednik, „zvesti nemški Ekart“ Dobernig v Budimpešti močno trudil za madžarsko ljubezen, ker je upal, da bo nemštvo v objemu z madžarstvom lažje potlačilo Slovane. V resnici pa imajo nemški nacionalci Madžare ravno tako za manjvreden narod kot Slovane. Tako bi bilo vprašanje o kulturni prednosti Nemcev ali Madžarov rešeno v prilog Nemcev.

Mi nočemo v tem spornem vprašanju igrati ulogo Parisa, ki ni vedel, kateri boginji bi prisodil jabolko lepote. Jabolko kulturne lepote ne maramo prisoditi ne Nemcu, ne Madžaru, temveč je ohranimo za Slovane. Slovan, oropan političnih pravic, dolgo let zasmehovan od ošabnih in nestrpnih nemških nacionalcev, samo zaupajoč na lastno moč in lastna sredstva, se je visoko povspel v kulturi. Njegova kulturna pot se vedno vije višje in višje. Ni se mu treba umakniti v ozadje, ko se razmotriva vprašanje kulturne vrednosti, in to tem manj, ker je slovanska kultura, dokler je v resnici slovanska, v svojem jedru krščanska. In tudi tista kultura, s katero se ponaša nemštvo, je po svojem izviru krščanska. Kar je pristno ali izključno germanskega, se dostikrat ne more imenovati kulturno.

In med te nekulturne znake nemškonalne kulture spada tudi narodna nestrpnost in zatiranje narodnih pravic drugih narodov.

Vsak človek ima kot oseba pravico do življenja. Kdor mu to pravico zanika, ni kulturn človek, temveč se približuje kanibalskemu divjaštvu. Tudi skupina ljudi, to je narod, ima pravico do eksistence in sicer isto pravico kot poedinec, in ne samo isto, temveč potencirano pravico. Narod pa ne more eksistirati brez jezika. Zato je povsem nekulturno zatiranje, če se kakemu narodu in njegovemu jeziku ne da do pravice osobito v šoli, kjer se vzgojujejo člani tega naroda. Preganjati in zatirati narodne šole kakega ljudstva, vsiljevati mu tuje šole z nematerskim učnim jezikom, je protinaravno nasilje. To je nekulturnost in narodu, ki uganja take reči, se v krogu narodov nikdar ne more prisoditi kulturno prvenstvo.

In sedaj pogledimo razmere med Slovenci. Med nami je veliko javnih in veliko privatnih šulferajnskih nemških šol za slovenske otroke. Če bi bili Nemci v resnici to, s čimer se ponašajo, kulturonosci za Slovane in če so Slovani res še tako neolikani, bi jim Nemci morali poskrbeti ljudske šole s slovenskim učnim jezikom. To bi bilo v resnici kulturno, ker edino to je pedagoško ter odgovarja kulturnim pojmom o vzgoji. Ker pa nam usiljujejo nemške šole, ni njih namen širiti kulturno, temveč nemško moč.

Tudi Madžari so na istem stališču s svojimi madžarskimi ljudskimi šolami. V zadnjem času pa so Madžari vendar spoznali, da je nekulturno in nečloveško edino le madžarsko slovenskim in rumunskim otrokom utepati v glavo. Zato je ogrski naučni minister Bela pl. Jankovich izdal naredbu, po kateri je sedaj dovoljeno, da se v vseh ljudskih in meščanskih šolah in na učiteljskih verouk vrši v materinem jeziku učenec.

Ali je že kateri avstrijski naučni minister izdal tako naredbu za avstrijske ljudske šole? Ali se bo upal sedanji minister izdati tako v resnici kulturno naredbu? Vsaki kulturi bijejo v obraz razmere, ki vladajo po naših šulferajnskih in nemških javnih ljudskih šolah, v katere zahajajo in se silijo slovenski otroci. Nemškega jezika ne razumejo in vendar se jim mora verouk v nemščini utepati v glavo. Če katehet vendar iz usmiljenja do slovenskih otrok iste podučuje v maternem jeziku, stavijo poslanci a la Wastian in Marekhl kar interpelacije na ministra. Če razdeli katehet slovenske katehizme med slovenske otroke, jih učitelj pobere ter si tako prilasti tuje blago. Da je tak duhovnik najčrneje zapisan in debelo podčrtan pri nemškem Volksratu in da je izpostavljen najsurovejšim napadom nemškutarjskih in nemškoliberalnih listov, ni treba posebej več povdarjati.

Nemški liberalci in nacionalci, učite se od mongolskih Madžarov!

Občni zbor Zadružne Zveze v Ljubljani.

V ponedeljek, dne 4. t. m., se je vršil v Ljubljani letni občni zbor Zadružne Zveze v Ljud. domu ob številni udeležbi. Zborovanje je otvoril predsednik dr. J. Krek, pozdravil deželna odbornika dr. Pegana in dr. Lampeta, konstatiral sklepčnost in podal poročilo o krasnem poslovanju Zadružne Zveze v pre-

tečenem letu. Kako v velikih težavah so druge dežele, kjer še ni zadružna ideja prodrila tako globoko kot pri nas! Kljub temu, da so v prošlem letu vse panoge v industriji silno trpele, bil je v Zadružni Zvezi kmečki kredit primeroma jako cenen in nabrani kapital je celo zrasel in se konsolidiral. Nikdar ni bila Zadružna Zveza tako trdna kot danes. Zveza je sklenila pogodbo z dalmatinskim Savezom, h kateremu so pristopile vse dalmatinske denarne zadrug. Savez redno vračuje denar in je za to prizna trditev, da ima Zadružna Zveza toliko in toliko izposojenega denarja v Dalmaciji, ki ga ne bo dobila nazaj. To, da so se dalmatinske zadrug ločile od Zadružne Zveze in pristopile k Savezu, je prinesel zadružni razvoj. Sedaj, ko se je dalmatinska zadružna organizacija razvila, je popolnoma prav, da je postala samostojna, ker je dovolj močna. Mi živimo s Savezom danes v najboljšem razmerju.

Poročilo načelstva.

Ravnatelj Traven je poročal o delovanju načelstva. Iz njegovega poročila se vidi, da je na novo k Zadružni Zvezi pristopilo 21 zadrug, odpadlo 7, tako da je štela Zveza koncem leta 1913 682 zadrug. Iz Kranjske je pristopilo na novo Zvezi 7, iz Štajerske 4, iz Istre 1, iz Dalmacije 9 zadrug. Na Kranjskem so se pred vsem osnovala živinorejske zadrug, katerih je bilo 5. Denarna zadruga se ni osnovala nobena. Na Štajerskem pa sta se med drugimi osnovali dve denarni zadrugi in ena v Istri. Po posameznih deželah se razdele Zvezine članice: Kranjsko 337, Štajersko 116, Koroško 45, Goriško 7, Trst 6, Istra 79, Dalmacija 92. Kar se tiče pogodbe z dalmatinskim Zadružnim Savezom, se je on zavezal sprejeti vse Zvezine članice in je nasproti Zadružni Zvezi porok in plačnik za dane kredite ter bo tokom šest let v enakih letnih obrokih poravnal ves dolg Zadružni Zvezi.

Zadružna Zveza je v preteklem letu izvršila kot revizijska oblast pri svojih članicah 369 revizij, in sicer: na Kranjskem 187 rednih, 1 izredno in 1 generalno; na Štajerskem 40 rednih, na Koroškem 24 rednih, na Goriškem 1 redno, v Istri 47 rednih, 1 izredno in 1 generalno, v Dalmaciji 59 rednih in 2 generalni reviziji.

Zadružna Zveza je tudi denarna centrala in je kot taka v preteklem letu, dasi je bilo še leto denarne krize, prav dobro shajala. Dasi so bile denarne razmere povsod še silno napete in je bilo čutili povsod pomanjkanje denarja, je imela Zadružna Zveza

PODLISTEK.

V deželi Faraonov.

Dr. M. Slavič.

(Dalje.)

Da je bil na drugi strani programnega lista reklamni inserat „of the Singer Sewing machine“ (Singerjevega šivalnega stroja) razun v angleščini še v arabščini, francoščini, grščini in italijanščini, nas ni več iznenadilo, ker smo tega Singerja videli tudi drugod povsod na Jutrovem kakor v Evropi.

Mislili smo si pa, kako veselo-pogumno igrajo in Angleži mohamedancem, dočim so jim v tem letu Balkanci igrali celo drugo pesem. Bilo je sicer že proti koncu druge balkanske vojske. Vendar se nam je nekoliko čudno zdelo, da na celi poti tudi v Palestini, Siriji, Carigradu nismo našli nikake vzemirjenosti med mohamedanci. Med arabskimi mohamedanci še je to razumljivo. Ti namreč sovražijo turško mohamedance in turško vladu, ter so jim deloma privoščili balkanske poraze. Vendar pa niso bili niti turški oficirji preveč pobiti. Trije oficirji, učitelji na kadetnici, ki niso bili celo nič v vojski, so se vozili z nami iz Beirutja v Carigrad. Ti so govorili popolnoma hladnokrvno o vojski. Poznala se je vojska le samo na tem, da je n. pr. P. Vendelin moral ustaviti izkopavanje razvalin Kafarnauma, ker so bili vsi delavci-rezervisti poklicani v vojsko, ali pa, da so v Damask prišli vojaki iz južne Arabije. Ko smo bili v Carigradu, so bili Turki zopet v Odrinu, premirje v II. balkanski vojski se je sklenilo. V Carigradu se je vojska le na tem poznala, da konjev ni bilo, da bi vozili tramway. Drugače je pa imel v petek sultan, kakor navadno, svoj selamlik ob veliki paradi vojakov z vojaškimi godbami, je prijazno pozdravljal na vse strani ter šel mirno z ministri molit v svojo mošejo: „Allahu akbar“ — Allah je velik. Na ta značaj mohamedancev menda res vpliva njihova vera, „islam“ — „udanost“ v Boga ali Allaha; kakor je od

Allaha sojeno, tako se pa zgođi, zato je nepotrebna razburjenost.

7. Svetopisemski spomini v Egiptu, izhod iz Egipta.

Razun studenca in ječe, ki nas spominjata egiptskega Jožefa (I. Mojz. knjiga) še imamo druge reči, ki nas spominjajo dogodkov iz Sv. pisma. To je Mojzes, rešitelj izraelskega ljudstva iz egiptске sužnosti ter njegov veliki voditelj, učitelj in postavodajalec.

V Kairi, in sicer na Nilovem otoku Roda, kjer je merilnik za naraščanje Nila, se kaže na mestu, ki nima drugače nikake posebnosti in nikakega spomenika, kraj, kjer je bil Mojzes kot dete položen v jerbasku v ločje na bregu reke in ga je našla faraonova hči in vzela za svojega sina (II. Mojz. knj. 2. pogl.). V mokratskem gorovju se pa kaže studenec, ki ima ime „Mojzesov studenec“, Ain Musa. Naša družba ni šla v ta kraj ravno radi Mojzesovega studenca, ampak radi okamenelega gozda, ki se nahaja v tem kraju mokratskega gorovja, in pa radi tega, da obiščemo tudi vzhodno ali arabsko puščavo, kakor smo bili pri piramidah in memfiškem grobišču v zahodni ali libijski puščavi, ki je severni del Sahare.

Zasedli smo zopet za cel popoldan osle in sicer kairske, ki so bili še večji in močnejši ko bedrašinski. Cela karavana nas je jezdila skoro skoz celo mesto in njegove glavne ulice mimo Ezbekijevega vrta. Tuintam radi gnječe ni šlo hitro. Šele ko smo prišli v mesto mrtvih, h kalifiškim grobovom, je šlo nemoteno naprej. Kmalu smo bili v popolni puščavi. Kakor valovito morje so se zdeli grički peska in peščena tla brez pota ali steze. Kjer je veter bolj odpihal pesek, tam so bila trdnejša tla, tam so osli skakljali bolj naglo. Bežati so namreč tudi tu morali, če se je le količkaj dalo. Pri tej „divji gonji“ skoz puščavo sta se pripetili dve nesreči, ki sta potekli brez žalostnih posledic. Neki dolgouhi sivec, ki so mu menda rojile

druge misli po glavi, kakor da bi se zanimal, koliko dolgočasnih kamnov morajo preskočiti njegove noge, se je naenkrat poteknil, a njegov jezdec je telebnil čez oslovo glavo s svojo glavo naravnost v tla, ki so bila k sreči peščena, tako da se je s svojim čelom in nosom zaril v pesek. Nepazljivemu oslu bi se lahko slaba godila, ker nesrečni jezdec je bil iuris doktor, sodnik iz Nemčije, tedaj tožnik in sodnik obenem. A ker je bil naočnik, corpus delicti, ki ga je potegnil ta sodnik ven iz peska, tudi nepoškodovan, je bil osel popolnoma oproščen. Pri tem dogodku je bil samo naočnik zakopan v pesek, ne človek, kakor v naslednjem slučaju. Prišle so mi namreč na misel besede iz II. Mojzesove knjige, 2. pogl., 11. in 12. vrste: „Tiste dni, ko je bil Mojzes zrastlel, je šel k svojim bratom in je videl njih stisko, in egiptskega moža, ki je pretepal nekoga izmed Hebrejcev, njegovih bratov. In ko je sem ter tje pogledal, in ko ni nikogar videl, je ubil Egipčana, in ga je zakopal v pesek.“ Raditega je moral Mojzes v 40. letu svojega življenja bežati iz Egipta in je živel v Madianski deželi, dokler ga ni čez 40 let poklical Bog, da gre nazaj v Egipt in reši izvoljeno ljudstvo iz Egipta ter pelje proti obljubljeni deželi.

Sodnikova dobrota pa je imela slabe posledice. Ker je tako milo razsodil in oslu vse odpustil, si je mislil tovariš tega osla, da si tudi on sme dovoliti brez kazni podobno šalo in stresti jezdeca v pesek. In res izgubi kmalu ravnotežje ta huđomušnež in se že opoteka s prednjima nogama in z glavo proti tlom. Toda jezdec, ruski profesor, je hitro spoznal položaj in skočil iz stremen čez oslovo glavo na svoje noge ter se smejal, da je moral osel sam pobirati svoje grešne kosti iz peska. To je ozdravilo naše osle popolnoma. Nobenemu ni prišlo več na misel, da bi poskusil kaj podobnega.

Sicer smo pa v počasnejšem teku prišli že precej visoko v planjave mokratskega gorovja. Na cellem gorovju ni nikake vegetacije. Naenkrat izda uragoman povelje, naj stopimo z oslov, da si odpočijemo

zadosti likvidnih sredstev na razpolago, tako da je lahko dovoljevala posojila in imela velike svote naložene v drugih denarnih zavodih. Seveda se ima za to zahvaliti svojim članicam, ki so držale izbornu disciplino, zato pa je hotela vzdržati tudi cel čas precej nizko obrestno mero 5% za kredite. Zavodi izven naše organizacije so plačevali 6% do 8%. Poročilo se je soglasno odobrilo.

Na to je poročal v imenu nadzorstva g. župnik in deželni poslanec Piber, ki je povedal, da je imelo nadzorstvo od lanskega občnega zbora 11 sej in sicer večinoma redno vsak mesec; natančno so se pregledala revizijska poročila, pregledovalo se je knjigovodstvo in blagajna ter se je vse našlo v polnem redu.

Bilanca in letni račun za leto 1913.

Ravnatelj Traven je podal letni račun in bilanco za leto 1913, iz katerega razvidimo, da je celokupni denarni promet v minulem letu znašal 98.022.358 K 96 vin., odbivši bilančne postavke leta 1912 v znesku 29.650.904 K 54 vin., znašajo potemtakem čisti promet leta 1913 68.371.454 K 42 vin. Čisti dobiček je pa znašal v minulem letu 41.525 K 84 vin., naloženega denarja je pa bilo koncem leta 1913 2.288.553 kron 38 vinarjev.

Kreditni, katere je dala Zadruga Zveza svojim članom, so se v preteklem letu zmanjšali za 570.093 K 17 vin. Vloge stalne, ki so znašale koncem l. 1912 4.404.737 K 72 vin., so se zvišale za 535.603 K proti prejšnjemu letu. Vloge v tekočem računu, ki so znašale koncem leta 1912 10.452.833 K 99 vin., so se zvišale za 1.094.797 K 94 vin.

Aktiva znašajo 16.209.762 K 31 vinarjev, pasiva 16.168.236 K 47 vin.

Rezervni sklad znaša 184.969 K 84 vin.

Koncem leta 1912 je znašalo stanje deležev 39.213 v znesku 392.130 K, v letu 1913 je prirastlo še 884 deležev v skupnem znesku 8840 K, skupaj je pa 400.970 K; tekom leta 1913 pa se je izplačalo 254 deležev v znesku 2540 K, tako da je stanje deležev na koncu leta 1913 znašalo 39.843 v znesku 398.430 K.

Predsednik dr. Krek je predlagal, naj se od čistega dobička 41.525 K 84 vin. da 40.000 K splošni rezervi, 1525 K 84 vin. pa posebni rezervi. Predlog je bil sprejet in bilančno poročilo potem soglasno odobreno.

Volitev.

Odbor in nadzorstvo se je volilo na predlog dr. Pegana z vsklikom.

Izvolili so se v odbor namesto letos izstopivših članov sledeči: Ivan Cesar, Mozirje; Fr. Demšar, Češnjica; dr. Anton Korošec, Maribor; Ivan Mahulja, Omišalj; Anton Abram, Košana; A. Čok, Trst; Josip Grašič, župnik, Beram; Mihael Hušo, kaplan, Podgrad; dr. Valentin Rožič, Celovec; Ivan Bešter, župnik, Senožeče.

V nadzorstvo se je izvolil Al. Šarec, župnik v Šmartnu pri Kranju.

Izprememba pravil.

Nato so se odobrile nekatere izpremembe pravil Zadruga Zveze, izmed katerih je najvažnejša ta, da morajo večje članice imeti pri Zadrugi Zvezi tudi sorazmerno več deležev. Po novih pravilih bo štel odbor namesto 24 članov le 16 in Zvezino načelstvo namesto 9 članov le 7, to pa za to, ker odpade sedaj Dalmacija.

v gozdu. Prvi del povelja je bil hitro in rad izvršen. Drugi del pa še nam je bil le takrat razumljiv, ko smo bolj natanko začeli ogledovati tla. Gozda seveda ni zdaj nikakega, ampak na tleh je kamenje, večje ali manjše, podolgovato, robato ali okroglo, in to so okameneli deli nekdanjega gozda. Naravoslovci mislijo, da se je to okamenenje izvršilo v predzgodovinski, terciarni, dobi po vročih vrelih. Drevo tega okameneloga gozda imenuje naravoslovec Unger Nicolaia aegyptiaca, ki je neka vrsta bombakacije. Okamenine se nahajajo tudi drugod. Toda v takem obsegu in sredi puščave je ta okamenel gozd zanimiva posebnost. Porušen, zdrobljen, okamenel gozd so nekdanj pokrivalo vrhne zemeljske plasti. Moč puščave, sila vetrovja je te plasti odkrila, tako da ležijo kosti tega mrliča, gozda, celo nage pod milim nebom vročega egiptskega podnebnja. Kako čudovita je knjiga naravel!

Naprej je šla pot večinoma navkreber. Le tu intam so lahko poskočili oslički v kako dolinico, da so tem težje krevsali navzgor po suhem, pustem, kamenitem svetu Mokata. Čim višje smo bili, tem večje je kamenje, tem obširneje so skale, tem bolj je še razdrapan svet. Kmalu pridemo do vrha mokatajskega gorovja. Pred seboj vidimo veliko kotanjo polno pečin, ki je obdana v polukrogu z visoko skalnato steno. Poč to steno v prepadu je Mojzesov studenec. Ker se k njemu težko pride, so se drugi zadovoljili s tem, da so videli samo kraj studenca. Dragoman jim je tedaj rekel, naj jezdijo počasi naprej, mene pa je čakal, da pridem nazaj iz studenca.

Šel sem peš med skalovjem z dvema gibčnima Arabema. Pridemo poč steno ter vidimo jamo, v katero vodi poševna ozka votlina, vode še pa nismo videli. Naprej je bilo treba plaziti po rokah in nogah. Arabca sta hitro zdrčala doli ter se krepčala s studenčno vodo. Kmalu sem bil tudi jaz pri izvirku. Vode ni bilo ravno veliko, v drugem poletnem času je je božda več; zato takrat ni treba tako globoko pla-

Zadruga fond.

Gospod ravnatelj Traven je opozarjal na zadružno polome zadnjih let (Glavna posojilnica, Agro-Merkur, Centralna kasa v Celovcu, torej zavodi, ki niso bili v naših rokah) ter je povdarjal, da je potrebno osnovanje zadruga fonda za pomoč zadrugam, ki so vsled nesreče prišle v stiske. Tem zadrugam bi se pomagalo s prispevki, ki bi naj jih plačevale članice vsako leto. Na ta način bo le rastlo zaupanje v naše zadruge, ker bodo videli ljudje, da so naše zadruge močne in da ni bojazni za kako eventualno izgubo. V ta fond so danes, ko še ni bilo nobenega sklepa, prispevale zadruge že nad 13 tisoč kron. Predlaga torej, naj osnuje Zadruga Zveza v ta namen poseben zadruga fond, v katerega naj bi prispevale zadruge vsako leto eno desetino čistega dobička prejšnjega leta. Določiti izjeme ima načelstvo pravico v izvanrednih slučajih. Zadruga Zveza naj nalaga od teh prispevkov vsako leto 10.000 K kot glavnico, ostalo pa naj da Zadruga Zveza članicam, ki so v eventualni potrebi.

Deželni odbornik dr. Lampe pozdravlja ta predlog, ker bo žrtev, ki jo store zadruge na ta način v korist splošnosti, tudi njim samim koristila, kajti vsak bolan otrok v zadruga organizaciji vpliva tudi na druge.

Dr. Krek povdarja, da zadruga fond nima samo izključno sanacijskega namena, temveč tudi namen, nuditi zadrugam pomoč tudi v drugih ozirih, a konstatira pa na podlagi pravil, da je vse premoženje zveze premoženje njenih članic.

Ravnatelj Traven naglašja, da se bo knjigovodstvo zadruga fonda vodilo ločeno po posameznih deželah in članicah, tako da bo jasno, koliko je vsaka članica vplačala. Predlog ravnatelja Travena je bil nato sprejet.

Sprejel se je tudi predlog poslanca Ozmea, — naj se vodi knjigovodstvo zadruga fonda ločeno po deželah in članicah.

Slučajnosti.

Predsednik dr. Krek je predlagal, naj se pooblasti načelstvo Zadruga Zveze, da vloži prošnjo na ministrstvo za prirejanje tečajev za izdelovanje domačega orodja. Predlog je bil soglasno sprejet.

Poslanec Hladnik je priporočal, naj Zadruga Zveza zniža članicam obrestno mero od kredita in se je ta želja vzela na znanje.

Kako se na Ogrskem delajo panslavisti.

Dne 23. aprila je imel ministrski predsednik grof Tisza v ogrski poslanski zbornici jako značilen govor, ki nam posebno osvetljuje ogrske notranje razmere. Obdolžil je namreč rumunskega poslanca dr. Aleksandra Vajdo, da ima intimne zveze s panslavističnimi rusofili. To trditve, ki je skušala v sumljivo luč postaviti patriotizem vodilne osebe ogrskih Rumunov, je dokazoval s tem, da je pokazal vizitko panslavističnega ogrskega Rusina dr. Gerovskega, ki je priporočal dr. Vajdi nekega uradnika. In iz tega priporočila je sklepal grof Tisza, da ima dr. Vajda nedopustne odnose s panslavističnimi rusofili. Čujmo, kako se je to zgodilo!

Leta 1912 se je pojavil po rusinskih silah revnih vaseh na Ogrskem nek mlad mož, ki je povsod pri-

bližno to-le pridigoval: „Nič se ne bojte, postanite ortodoksni vseslovani in Rusi vas ne bodo zapustili. Carjevi vojniki se že pripravljajo na vhod na Ogrsko in potem boste vi zvedeli, kaj se pravi biti gospod. Pogledajte tam ogromna posestva grofa Schönborna ali kakega drugega barona! Rusi bodo to zemljo med vas razdelili, ako prestopite k pravoslavju — in kozaki bodo prepodili z Rimom zedinjene duhovnike in barone.“ Priprosti prebivalci teh vasi so verjeli lepim besedam in so prišli na shajališča, kjer bi se natančneje pomenili o prestopu in o novi pravoslavni veri. Mesto preprijaznega mladega gospoda, ki jim je vzbudil tako lepe ruske nade, so zagledali pred seboj ogrske orožnike, ki so jih vklenili, predno so si ubogi kmetje sploh zavedli, da so kaj zagrešili. Ti zapeljani revčki pač niso mislili, da je ta mladi gospod, ki jim je tako lepo govoril o ruskem carju in ruskih kozakih, nič drugega kakor detektiv ogrske policije. Mladi talentirani Agent provocateur se je pisal Duliskovicz. Rusin po rodu, je bil spoden iz gimnazije, se preselil v Ameriko, se zopet vrnil v domovino in stopil v službo ogrske policije in ker ni mogel na noben način izslediti med Rusini državi sovražnih elementov, je začel revne ljudi napeljevati do dejanj, s kojih odkritjem bi si on nakopal nevenljivih zaslug pri ogrski policiji. Ta Duliskovicz je obiskal tudi že grofa Bobrinskega in izvabil temu ruskemu vseslovanu 1000 rubljev pod pretvezo, da jih porabi za — podkupovanje ogrskih poslancev in oprostitev v Marmaroškem Sigetu toženih Rusinov — istih, ki jih je Duliskovicz sam pomagal spraviti v ta proces. Res krasna je bila scena v tem procesu, ko je nastopil ta policijski agent Duliskovicz proti grofu Bobrinskemu in mu dokazal, da je on tisti, ki je dal 1000 rubljev ogrskim Rusinom, denar, ki mu ga je Duliskovicz — preje sam vzel.

Duliskovicz pa je imel razven te naloge, provocirati uboge rusinske kmete in jih spravljati v ječo, še druge . . .

Julija meseca leta 1913 je obiskal ogrsko-rumunskega poslanca dr. Vajdo, ki se je mudil, kakor običajno, tudi letos v Karlovi vseh kot zdravnik, nek mlad mož s priporočilnim pismom od dr. Gerovskega, drugega kopalniškega zdravnika. Ta mladi človek se je dr. Vajdi predstavil za advokatskega kandidata, ki ga zasleduje vlada, ker je Rusin in zaradi teh zasledovanj ne more napraviti advokatskega rigorozna. Sree da mu krvavi, ako se spomni, kako Agents provocateurs ubogo rusinsko ljudstvo po nedolžnem spravljajo v ječe. On da hoče temu ljudstvu odpomoči s tem, da bi izdal nek list in ustanavljal društva za gospodarsko povzdigo ljudstva. Toda za to rabi podpore in sodelavcev. Dr. Vajda mu je rekel, da ga on spravi v dotiko z drugimi voditelji ogrskega ljudstva. Toda to ponudbo dr. Vajde je ta mož jako previdno odklonil, češ, da se on, ki ga zasleduje ogrska policija, ne pač stopi v stik z voditelji drugih ogrskih narodov. Prosi pa le za priporočilo na poslanca Markova. Poslanec dr. Vajda ga je nato vprašal, ali on sploh ve, kdo je ta Markov; ta Markov je vendar voditelj galiških rusofilov, in on, dr. Vajda, vendar ne more dati priporočila na moža, katerega on prvič sploh ne pozna in kojega rusofilsko naziranje on strogo obsoja in vsakega Rusina pred njim svari. Med tem časom pa, ko se je dr. Vajda, nič slabega misleč, z njim razgovarjal, se je hotel mladi mož skrivoma polastiti priporočilnega pis-

tišali v ljudstvo, da naj hitro grede iz dežele, rekoč: Vsi bomo pomrli.“ (II. Mojz. 12, 33.)

Ker se moj osel ni hotel tako ponižati, da bi se sam ustavil, ker bi njegovi tovariši lahko mislili, da ni mogel več v skoku teči, zato sem se ga jaz usmilil in rešil situacijo s tem, da sem ga zadržal in pohvalil pred vsemi. Nekaj časa me je ubogal, potem se pa zopet zagnal v skok in vzdignil za seboj celo karavano. Ko smo bili zopet že v počasnejšem teku, je prisopihal za nami dragoman s svojim sicer z raznimi verižicami okoli vratu okinčanem pa slabim osličkom. Zdaj šele je bilo s skokom pri koncu, in na dragomanov ukaz se je tudi moj osel moral zadovoljiti ne sicer s hojo — to bi bil natančno prevelik prehod —, pač pa z navadnim tekom. Solnce se je obrčalo ravno k zatonu, ko smo prišli na konec mokatajskega gorovja na strmino nad mestnim gradom, od koder je ob solnčnem zahodu najlepši razgled na grad z alabastrsko mošejo, na mesto s številnimi minareti, na piramide, Nil in puščave.

Prav zanimiv spomin na Mojzesa v Egiptu je končno v Stari Kairi. Tam je pozidana nova moderna sinagoga egiptskih Judov, ki se odlikuje po svoji lepi stavbi in se nahaja v njej več zvikov starih in novih rokopisov. Glavna posebnost pa je nekačo v sredi sinagoge. Tam je postavljen štirioglat kamenit spomenik z lepim hebrejskim napisom, ki pravi, da je tu molil Mojzes pri izhodu iz Egipta. Čeravno se tudi to celo nič ne da dokazati, da je Mojzes ravno tu molil, je vendar zopet vsekako zanimivo, da Judje tako cenijo ta spomin in tu lokalizirajo oni važni dogodek, ko se je Mojzes z vročo molitvijo proti Bogu poдал na tako odločilno pot iz Egipta, kakor da bi na ta način izpolnjevali zapoved Mojzesovo, ki jim je sicer v drugem zmislu naročil: „In ako te danes ali jutri tvoj sin vpraša, rekoč: Kaj je to? mu odgovori: Z močno roko nas je izpeljal Gospod iz Egipta, iz hiše sužnosti.“ (II. Mojz. 13, 14.)

(Daje prih.)

ma dr. Gerovskega. Dr. Vajda pa je hitro spravil to pismo v svojo pisalno mizo in se ni več brigal za celo stvar. Mladi mož pa je odšel brezvizitnice na Markova in brez priporočilnega pisma dr. Gerovskega. Ta mož je bil — Duliskovicz, kojega ime takrat še ni bilo znano in čigar vloge še ni nikdo poznal, razven njegovi predpostavljeni . . .

„Mladi Rus“, o katerem je govoril ogrski ministrski predsednik Tisza v ogrski poslanski zbornici, da je bil od znanega rusofila dr. Gerovskega priporočan dr. Vajdi, je bil Duliskovicz. In tisto priporočilno pismo, ki bi naj dokazalo „intimne odnošaje“ dr. Vajde z rusofili, je preskrbel ta Duliskovicz, mož v službi ogrske policije. Toda ne samo to! Priporočilno pismo, ki ga je dal dr. Gerovski Duliskoviczu v Karlovih varih, se še danes nahaja v rokah dr. Vajde; in vendar je imel tudi ministrski predsednik grof Stefan Tisza v rokah eno priporočilno karto, ki je služila baje istemu namenu. Ker je pa čisto naravno, da Duliskovicz ni mogel priti z dvema priporočilnima pismoma istega avtorja ki dr. Vajdi, dokazuje to drugo pismo čisto jasno, da je bilo preskrbljeno le, da bi dokazalo nedopustne odnošaje dr. Vajde. Ker torej Duliskovicz ni mogel dobiti pravega priporočilnega pisma, ki ga je res oddal, moral si je preskrbeti drug corpus delicti, da je ugodil svojim predpostavljenim. Tako se je torej odkrilo to brezvestno agentovsko početje, ki je bilo do sedaj mogoče samo še na Ruskem.

In tega človeka in njegovih nečuvnih dejanj se je poslužil ministrski predsednik grof Tisza, da bi očrnil voditelja ogrskih Rumunov v veleizdajo in postavil ves rumunski narod kot veleizdajalca pred celo svet. Bolj tipičnega slučaja ni, ki bi dokazal, s kakimi sredstvi se dela na Ogrskem ogrska narodna politika, kakor je pač ta.

Tako se na Ogrskem delajo „panslavisti.“ Na našem avstrijskem jugu so zadnji dve leti tudi začeli vohati za srbofili, za panslavističnimi Jugoslovani. V to svrhu porabljajo nemški nacionalci in drugi prijatelji Slovencev in Hrvatov razne vohane (špiceljne), ki imajo nalogo, izzvati v kakšni družbi, v katero se vtihotapijo, jugoslovansko navdušenje, katere potem izdajajo svojim plačnikom, nemškim Volksratom, nemškim in nemškutarškim listom in tudi merodajnim činiteljem. Ob srbskih zmagah so ti špiceljni gostilnah izzivali navdušenje nad srbskimi zmagami; če pa je kdo zaklical: „Živijo Srbija!“, so ga pa kar ovačili kot sovražnika Avstrije. Posebno radi se taki plačani špiceljni vrivajo med nepazno mladino, katero lažje spravijo v „jugoslovanski ogenj.“ Torej pozor pred njimi! Kakšen duh prešinja nemške nacionalce napram Slovincem, je pokazal deželni poslanec dr. Negri, ki se je drznil v deželni zbornici izjaviti sum, da bi avstrijska vojska ob Dravi in Savi, torej na slovenski zemlji, že stala v sovražni deželi. Tako pri nas delajo Nemci „panslavisti!“

Delegacije

V sredo, dne 6. t. m., popoldne, se je sešel delegacijski odsek za zunanje zadeve pod predsedstvom dr. Fuchsa. Seje so se udeležili tudi minister za zunanje zadeve grof Berchtold in vsi drugi ministri s svojim predsednikom grofom Stürgkhom vred. Poročevalec, marquis Bacquehem, je v svojem govoru omenjal dogodke, ki so se doigrali na polju zunanje politike od zadnjega zasedanja delegacij sem. Govoril je pred vsem o resnih notranjih in zunanjih nevarnostih, ki prete novi kneževini Albaniji; govoril je tudi obširno o naših odnošajih do vevlasti in pa do balkanskih držav. Značilno je, da so se njegova izvajanja in brez dodatka izključno gibala okoli točk, ki jih je razpravljaj Berchtold v svojem ekspoziju. Delegat dr. Bärnreither je pa dejal, da sta pred vsem Avstrija in Italija odgovorni, da postane tudi Albanija država. Govornik je stavil tudi na ministra za zunanje zadeve vprašanje, je li bila Albanija tudi predmet pogovora ob priliki ministrskega sestanka v Opatiji. Kar se tiče Bolgarije, se ne bo bolgarska politika nikdar popolnoma naslanjala niti na Rusijo niti na Avstrijo, ampak porabila vsako konstelacijo, ki bi ji utegnila koristiti. Glede Rumunije se je izrazil govornik, da samo diplomatski odnošaji ne pridejo v poštev, in da tudi javno mnenje igra odločilno vlogo. Sviri pa, da naj se ne polaga važnosti na razna pretiravanja časopisov. Želim, da bi bilo tako, kakor govori ekspoze. Pozdravlja zblizanje Anglije in Nemčije in želi, da bi bili tudi mi zraven. A konečno še naglašja, da je naša sveta dolžnost, da obrnemo več pozornosti na pospeševanje narodnega gospodarstva in na sanacijo naših notranjepolitičnih razmer. Nato se je seja prekinila in se nadaljevala v četrtak, dne 7. t. m.

V tej seji je prvi govoril socijaldemokrat dr. Ellenbogen, ki je zahteval sklicanje češkega deželne zbor in se obračal proti očitkom, da se socijalni demokrati zavzemajo za delazmožnost državnega zbora le radi dijet. Nato je govoril dr. Waldner, ki je dejal, da je prestolni govor napravil najneugodnejši utis, ekspoze zunanjega ministra pa je samo uljudnost napram evropskim državam, nikakor pa ni poročilo delegacijam. Zunanji minister Berchtold je na to odgovoril dr. Ellenbogenu na njegovo interpelacijo zaradi stavke v Coloradu ter je povedal, da se je avstrijski konzulat v Denverju že od začetka trudil za interese avstrijskih delavcev. Kljub temu ni mogel

preprečiti vsega. Dva Avstrijca sta bila ubita, mnogo drugih pa je trpelo precej škode na premoženju. Avstrijska vlada je radi tega intervenirala pri ameriški.

Nato je govoril delegat dr. Korošec in izjavil, da morajo biti Jugoslovani pri razpravi o balkanskih državah zelo previdni, da se ne pojavijo proti njim denunciacije, češ, da so nezanesljiv element v državi. Čisto po krivici in brez podlage se sumniči Jugoslovane. Avstrijska in ogrska politika je sicer taka, da bi povzročila iredento, toda naši narodi so tako dobro vzgojeni, da ne sledijo izzivačem in trdno zapajajo na dinastijo. Napram Bolgariji ne delamo prave politike, če jo hočemo za-se pridobiti. Za vzgled si vzemimo Rusijo. Jugoslovani si žele boljših razmer do Srbije, že zato da se onemogočijo velikosrbske aspiracije na naše ozemlje. Govornik tople pozdravlja imenovanje dr. Mandiča, ki je v Bosni in v hrvaških deželah napravilo najboljši utis. Današnja velikomažarska politika glede eksproprijacije katoliške obali je nevarnejša, kakor odpravljeni hrvaški komisariat. Kar dostaje Italije, mi ne potrebujemo Italije, toda Italija nas bo vedno rabila z ozirom na svojo sredozemsko in maloazijsko politiko. Glede na ravnanje z Lahi v Avstriji bi si Jugoslovani želeli, da bi se nam dala enaka mera. Kar zadeva Albanijo, se je pri izvolitvi kneza konfesionalni moment le premalo upravel. Že danes se kaže, da hoče knez najinteligentnejše prebivalstvo, namreč katolike, zapostavljati. Govornik vpraša nato ministra za zunanje zadeve, kako je s protektoratom katolikov v Albaniji in v novi Srbiji in posebno, če ostanejo pravice patronata Avstriji, ali če preidejo na Srbijo.

Nato je govoril še dr. Vanek in dejal, da prestolni govor in ekspoze naznanjata najrevnejšim slojem prebivalstva nova bremena.

Seja se je potem prekinila in se nadaljevala ob ¼4. uri popoldne. Prvi je govoril delegat Wolf in se pečal z vsebino rdeče knjige in prešel potem na naše notranje zadeve; izrekel je to kuriozno trditev, da so zmage balkanskih Slovanov onemogočile sporazum med Čehi in Nemci na Češkem. Delegat Udržal je izjavil, da so Čehi že od leta 1908 pripravljani se z Nemci spraviti, toda zaman; končal je z apelom, da se češkemu ljudstvu da to, kar mu gre po državnih osnovnih zakonih. Delegat dr. Kramar je povedal, da pri albanski politiki nikdo drugi ni napravil boljše kupčije, kakor ravno Italija. Razpravljaj je potem še na široko razmerje med Čehi in Nemci in pribil, da mora v kratkem zavladati na Češkem postavno razmerje, to je: konstituiranje deželnega zbora in deželnega odbora. Da bi se pri tem res nevarnem položaju, v katerem se nahaja Evropa, dražili še Slovani in se spravljali v kolizijo z državo, to bi svetoval samo tisti, ki mu ni nič mar naša država. Ko je kratko govoril še grof Berchtold, se je seja zaključila in se nadaljuje danes ob 10. uri dopoldne.

Istega dne je zboroval tudi vojni odsek pod predsedstvom kneza Schönburga. Govorili so poročevalec dr. Rosner, vojni minister pl. Krobotin, večdelegatov in v imenu S. L. S. dr. Susteršič. Dejal je, da ljudstvo sicer potrpežljivo prenaša rastoča vojaška bremena, da pa je dolžnost vseh vojaških faktorjev, ozirati se pri novih bremenih, pri tem potrebnem zlu več ko mogoče na potrebe prebivalstva. In res lahko z veseljem konstatira da je razmerje med vojaškimi oblastmi in med prebivalstvom vedno boljše. Toda vse še ni v redu. Govornik se nato energično pritoži radi neprilike pri klasifikaciji konj na Kranjskem in radi poškodovanj poljskih nasadov pri vojaških vajah na Kranjskem ter prosi vojnega ministra, da se temu odpomre. Konečno omeni neprimerno strogo postopanje nekega stotnika v Celovcu napram vojaštvu tamošnje 6. stotnije in prosi vojnega ministra tozadevnega pojasnila.

Politični pregled.

Konferenca načelnikov strank.

V ponedeljek, dne 4. t. m., se je na Dunaju vršila v parlamentu konferenca načelnikov parlamentnih strank, ki se je posvetovala o možnosti, oziroma o pogojih skorajšnjega zasedanja državnega zbora. Kar se je pesimistično napovedovalo, se je tudi zgodilo. Vršila se je dolga debata o češko-nemškem vprašanju, v kateri se je pokazalo edino-le, da stojte še stranke, zlasti češke in nemške, na istem stališču, kakor so bile meseca marca. Zastopniki Čehov: Stanek, dr. Kramar in Choc so ostro povdarjali princip, da brez češkega deželne zbor tudi ni državnega zbora ter da smatrajo za neobhodno potrebno, da se razpišejo volitve za češki deželni zbor, da se ta potem konstituirajo in zlasti izvoli zaželjeni deželni odbor. Nemci, v njih imenu poslanec Pacher, pa so odklonili vse češke zahteve in izjavili, da ne odstopijo od svojega stališča, da torej ne opuste svoje dolgotrajne obstrukcije v češkem deželnem zboru. Iz tega postopanja čeških Nemcev zopet jasno vidimo, da so ravno Nemci napram Slovanom v naši državni polovici docela nestrpen element in da hočejo še naprej, če drugače ne pa s silo ovirati napredek Slovanov. Za Jugoslovane se je pri konferenci jako živo zavzel načelnik Hrvaško-slovenskega kluba, poslanec dr. A. Korošec, ki je dejal, da poleg češkega in poljsko-rusinskega vprašanja obstoja tudi jugoslovansko vprašanje. Razmere na jugu, osobito na Koroškem, so ta-

ko kričeče, da se zelo lahko dobe Jugoslovani na strani tistih, ki imajo orožje v rokah. Vlada naj zato zagotovi nemoteno razpravljanje državnega zbora tudi s tem, da prične s spravlo tudi v južnih deželah. Glede delazmožnosti državnega zbora so sicer vsi klubovi načelniki izjavljali, kako je škodljivo, da državni zbor ne zboruje, a konečno je bilo sklenjeno, naj zbornični predsednik skliče zopet konferenco za češko-nemška pravna pogajanja, konferenco, ki naj tudi preišljuje, kako bi priklopili spravnemu odboru devetorice, ki jo je državni zbor glede na obnovitev ustavnih razmer na Češkem izvolil, še zaupnike češkega in ustavovernega veleposelstva. Ministrski predsednik grof Stürgkh je drugi dan v posebni konferenci z zborničnim predsednikom dr. Sylvestrom izjavil, da je znova pripravljen, tudi od svoje strani kar najkrepkeje podpirati akcijo, da zopet v kratkem zavladajo kakor v državnem tako tudi v češkem dež. zboru ustavne razmere.

Nova vojaška bremena.

Iz vojaških krogov se poroča, da namerava naša vojna uprava v najkrajšem času izvesti popolno reorganizacijo armade. Vojno ministrstvo ima že izdelan načrt, po katerem se dodajo sedanji redni vojski rezervne formacije, ki jih bodo tvorile čete štruge kategorije, razdeljene v posebne rezervne divizije v področju vsakega vojnega zbora po ena (vseh skupaj 16), ki bi se v slučaju potrebe združile v štiri nove armadne zборе. Poleg tega pa bi se zvišalo prezenčno stanje stotnij, oziroma bataljonov. Sedanje prezenčno stanje stotnij (92 mož) bi ostalo le pri 1126 stotnijah, dočim pa bi se pri 506 stotnijah zvišalo na 120 mož, kar se je večinoma že storilo. Vojna uprava namerava baje ta organizacijski načrt predložiti delegacijam že v sedanjem zasedanju. Izdatki za to reorganizacijo so še neznani.

Deželnozbornske volitve na Tirolskem.

Deželnozbornske volitve na Tirolskem so sedaj končane. Novi deželni zbor sestoji iz 32 krščanskih socijalcev (dosedaj 26), 12 konservativcev (dosedaj 8), 22 laških krščanskih socijalcev (dosedaj 14), 17 nemških svobodomislicev (dosedaj 13), 11 laških narodnih liberalcev (dosedaj 7), 1 nemški socijaldemokrat in 1 italijanski socijaldemokrat. Izmed 96 mandatov tirolskega deželne zbor imajo krščanske stranke 66 mandatov, torej naddvretretjinsko večino.

Obisk angleške eskadre v Jadranskem morju.

V ponedeljek, dne 4. t. m., sta pripluli v Trst prvi dve angleški oklopnjači „Dejence“ in „Duke of Edinburgh“, po skupnim poveljstvom kontreadmirala Fronbridge. Prva je bila zgrajena leta 1906 ter ima 35 topov in 794 mož posadke; druga je pa bila zgrajena leta 1904 ter ima 30 topov in 704 mož posadke. V luki zasedrana avstrijska eskadra, oblečena v gallo, je pozdravila angleške goste z gromenjem topov. Angležem občinstvo prireja živahne ovacije. Ta eskadra ostane v Trstu do dne 9. maja in obišče Miramar, Grljan in cesarsko kobilarno v Lipici. — Angleško sredozemsko bojno brodogje prihaja v Trst v osameznih etapah in sicer pridejo dne 9. t. m. dve drugi križarki „Indomitable“ in „Weymouth“, ki pa ostaneta do dne 13. t. m. v tržaški luki. Ta dan pa obišče Trst vrhovni poveljnik angleškega sredozemskega brodogje, admiral sir Berhely-Milne, ki ostane v Trstu do dne 18. t. m. in potem odide z njim angleško brodogje proti Malti nazaj. Ob priliki tega obiska se listi spominjajo naklonjenosti Angležev, ki so jo pokazali v raznih časih, na primer v bitki pri Visu, napram Avstriji, in izražajo željo, naj bi se sedaj Angleži prepričali našega prijateljstva in spoznali, da niso bile besede Berchtolda v njegovem ekspoziju samo prazna fraza.

Dolгови Turčije.

Turška vlada je izročila francoski vladi že tabele, ki kažejo, katere svote bi odpadle na posamezne balkanske države od javnega dolga in drugih dolgov Turčije, ne izvzemši visečega dolga. Te tabele so se razdelile že tudi mednarodni finančni komisiji, ki ima urediti finančna balkanska vprašanja. Po teh tabelah bi morale prevzeti posamezne balkanske države sledeče svote: Grška 14,315.000 turških funtov (300 milijonov kron), Bolgarska 4,076.000 funtov (85% milijona kron), Srbija 4,452.000 funtov (98% milijona kron), Albanija 1,091.000 funtov (23 milijonov kron) in Črnagora 151.000 funtov (čez 3 milijone kron). Mednarodna komisija naj prične s svojimi deli zopet dne 15. junija. Otomanski delegati imajo pripravljeno tudi listo zahtev otomanskih privatnih oseb glede škode, ki so jo trpele te osebe med vojno.

Raznoterosti.

Osebna vest. Odpotoval je na nadzorniško potovanje v Dalmacijo za teden dni naš gimnaz. ravnatelj g. dr. Josip Tominšek.

Iz ljudskošolske službe. Imenovan so za stalne (definitivne) učitelje: začasni (provizorični) učitelj Jožef Mord v Marenbergu; pomožni učitelj Stanislav Sanderl v Čadramu; začasni učitelj Albert Hren v Čadramu. Prestavljeni so: stalna učiteljica Jospina Stegenšek iz Spitaliča v Laški trg (okolica); stalna učiteljica Friderika Zechner iz Dobove v Laški trg (okolica). Za nadučitelja pri Sv. Marjeti v Rimskih toplicah je imenovan Karl Korošec, šolski vodja v Marjeti Reka. Začasni učitelj na deški šoli v Trbovljah-Vode, Jožef Tori, je postal stalni učitelj, istotako u-

čiteljska suplenka na dekliški šoli, Ida Turnšek, istotam; na isto šolo je prestavljena stalna učiteljica Ema Cencovič iz St. Jurja ob Ščavnici; nadalje je izklesovana za stalno učiteljico Matilda Ropan na dekliški šoli v Šmarju pri Jelšah.

Birma v jarenski dekaniji se bo vršila po sledečem redu:

V Svečini v nedeljo pred Binkoštni, dne 24. maja; v Jarenini na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija; v St. Jakobu v Slov. gor. v torek po Binkoštni, dne 2. junija; v St. Ilju v Slov. gor. na Trojičko nedeljo, dne 7. junija.

Zupnijski izpit sta napravila čč. gg. kaplana Valentin Kropivšek iz Soštanja in Ivan Sketa iz Griz. **Duhovniška vest.** Č. g. Anton Meved, pomožni kaplan v Cadramu, je prestavljen za kaplana v Majšperk.

Misijon na Črač gori pri Ptujju se vrši od 9. do 18. majnika; misijon je namenjen proslavi 500letnice romarske poti h Gorski Materi božji.

Vladarjevo zdravje. Kar se tiče monarhovega zdravja, se ni bistveno nič spremenilo. Po noči ga še tu pa tam nekoliko gadleguje kašelj, čez dan pa je naš cesar čil in vesel. Včeraj, dne 7. t. m., je cesar delal do 5. ure popoldne in potem z velikim apetitom večerjal. Zvečer sta ga preiskala zdravnik in izdala sledeči buletin: „Simptomi suhega katarja na desni strani ne kažejo nobenih posebnih sprememb. Kašelj je bil danes za spoznanje močnejši; delovanje srca in splošno razpoloženje sta popolnoma zadovoljiva.“

Kako lažejo. Celjski liberalci so o veličastnem obnem zboru Kmečke Zveze, ki je bil v Celju dne 3. majnika, poslali v „Slovenski Narod“ poročilo, v katerem pravijo: „Polovica (udeležencev) je bila kmetov in duhovnikov, ostalo ženske in moška mladina. Duhovniki so se porazdelili med udeleženci in jih vsodbujali k živio-klicem in pritrjevanju.“ Liberalci morajo imeti velik strah pred duhovniki, ker jih vidijo „vse črno“ tudi tamkaj, kjer jih ni. Duhovnikov je namreč bilo okoli 5, drugi so zavoljo nedelje bili doma, toda liberalci so jih vendar videli na shodu. Da udeleženci nedeljskega shoda spoznajo, kako — strahopetni lažnjivi so celjski naprednjaki, smo navedli zgorajšnje besede iz liberalnega poročila.

Slovenska zastava jim smrdi! Pod naslovom: „Wieder eine Hetze“ priobčuje glasilo kranjskih Nemcev besno notico, v kateri napada novomeški krajni šolski svet, češ, da je sklenil, naj imajo šolski otroci ob priliki otvoritve belokranjske železnice v rokah belo-modro-rdeče zastavice in da se ob novi progji še razvija agitacija, naj bo vse okrašeno z „mogočnimi zastavami v vseslovanskih barvah.“ Slovenska zastava, ki je na Kranjskem deželna zastava, je po mnenju Nemcev vseslovanska, to je panslavistična. Frankfurtarica, ki jo naši Nemci tako silno ljubijo, so katero krasijo ne samo zasebne hiše, ampak tudi šole, pa ni vsenemška, temveč navsezadnje: avstrijska?! Taki nestrpneži so ti nemški patrioti.

Letošnji veliki vojaški manevri. Kakor smo že svoj čas kratko poročali, se bodo letošnji veliki vojaški manevri vršili na zahodnjem Ogrskem ob štajersko-ogrski meji. V zadnjem času so vojaške, pa še tudi politične oblasti skrbno pregledale ves okoliš, ki bo prišel tokrat v poštev in sicer so preštudirali vse, kar se tiče oskrbovanja vojaštva, zdravstvenih, operativnih in taktičnih razmer vsega okoliša. Na podlagi teh reknogosciranj, ki so se vršila na lieu mesta, se je v glavnih potezah to-le ukrenilo: Sklepečne vaje se prične v sredo, dne 2. septembra, in bi se naj končale dne 5. septembra. Določitev 5. septembra kot končnega dne manevrov pa še ni stalna, ker bi ne bilo umestno, postaviti za sklepečne vaje določenih rokov, na katere bi bili vojaški poveljniki navezani; s tem bi bili namreč pri poveljevanju preveč omejeni in utesnjeni. Okoliš manevrov se razteza od štajerske meje proti vzhodu do železniške proge Kisek (Güns)—Sobotica(Steinamanger)—Zala ter obsega srednje porečje reke Rabe. Višje poveljstvo manevrov bo imelo svoj sedež v Fürstenfeldu na Štajerju. Za goste, ki bodo prisostvovali manevrom, je določeno mesto Sv. Gotard ob Rabi, ki šteje okrog 2200 prebivalcev in je zgodovinske važnosti, ker se je vršila tukaj bitka dne 1. avgusta 1664, v kateri je avstrijski maršal grof Montecuccoli porazil Turke pod vodstvom turškega velikega vezirja Ahmeda Köprülü. V mestu je tudi ena najstarejših opatij cistercijskega reda, ustanovljena leta 1183. — Za letošnje manevre je posebno značilno to, da niso določili središče manevrskega okoliša za glavni stan višjega poveljstva, kakor je to bilo v navadi v prejšnjih letih, ampak so določili za to periferijo manevrskega okoliša. Utemeljujejo pa ta ukrep s tem, da je odvzeta že vnaprej raznim poveljnikom možnost presodi, kje bo padla glavna odločitev. Manevri se bodo vršili pa na podlagi najnovejših izkušenj iz balkanske vojske.

Napad na škofa. Kakor smo že svoj čas poročali, je bil dne 27. februarja t. l. izvršen napad na škofa v Debrecinu. Te dni so pa prijeli laški karabinjeri v neki kmečki hiši pri Mantovi nekega Enrica Baruffaldija, ki je na sumu, da je poslal debrecinskemu škofu dne 27. februarja usodno škatljico z nitro-glicerinom, ki je napravila velikansko nesrečo. Baruffaldi je izvršil zločin pod imenom Kiriloff in Tomolf. Pomagal mu je neki Katarof ali Katarao. Ob enem pa je ta Baruffaldi tudi na sumu, da je umoril v Gorici nekega orožnika. Pri preiskavi je Baruffaldi tajil vse, posebno še, da bi izvršil debrecinski a-

tentat, pač pa prizna, da je prelepel nekega avstrijskega orožnika s težko gorjačo. Pred kratkim so videli v spremstvu Baruffaldija nekega neznanca, ki je brzkone njegov kompic Katarof. Ta pa je brzkone uvidel nevarnost in je še pravočasno pobegnil. Nevarna prijatelja sta nameravala pobegniti v Ameriko, toda beg se jima je zakasnil, ker je Baruffaldo obolev in je še sedaj bolan.

Mraz. Na Nižje-Avstrijskem je nastopilo tako hudo mrazovje, da so vsi ondodni vinogradi več ali manj prizadeti, kajti škoda, ki jo je povzročil mraz v tamkajšnjih vinogradih, znaša ponekod do 90% in jo cenijo od 45 do 50 milijonov kron, ki je tem obutejša, ker že šest let niso imeli tamkaj nobene dobre vinske letine. Tudi iz Ogrskega prihajajo žalostne vesti o škodi, ki jo je povzročil te dni mraz v vinogradih in v sadovnjakih. Tudi iz nekaterih krajev Spodnje-Štajerske prihajajo vesti o škodi, ki jo je povzročil mraz, toda ne v taki meri, kakor na Nižjem-Avstrijskem in Ogrskem.

„Zarja.“ Slovensko katoliško akademsko tehniško društvo „Zarja“ v Gradcu bo imelo dne 9. t. m. svoj drugi redni občni zbor za letni tečaj 1913-14 v svojih društvenih prostorih, Prokopigasse 12, II., z običajnim sporedom.

„Straža.“ Slovensko katoliško izobraževalno društvo „Straža“ na Dunaju, VI., Webgasse 17, priredi v tej sezoni zadnje društveno veselico v nedeljo, dne 14. maja 1914, v VI. okraju, Gumpendorferstrasse 101, v gostilni „Zur schönen Schäferin.“ Začetek ob 7. uri zvečer. Spored: 1. Mašek: Triglav, šesteroglasni mešani zbor. 2. Narodna-Hubad: Ko b' sodov ne b'lo, moški zbor. 3. Narodna-Hubad: O ja, jaz sem pa vinski brat; moški zbor. 4. Kimovec: Lili-o sadila bom; pevkam v album, mešani in moški zbor. 5. Narodna-Hubad: Zagorska, mešani zbor. 6. Narodna-Hubad: Prišla je miška, mešani zbor. 7. Narodna-Hubad: Brateci veseli vsi, mešani zbor. 8. Hajdrih: Jadransko morje, moški zbor. 9. Narodne-Kimovec: a) Jaz pa pojdem na Gorenjsko (ženski, moški, šesteroglasni mešani zbor). b) Ko tičica sem pevala (triglasni ženski zbor). c) Polž se je pa ženit šel (ženski, moški, mešani zbor). d) Gorenjska koračnica (mešani zbor). 10. Nečved: Nazaj v planinski raj; štiri do sedemglasni mešani zbor. 11. „V Ljubljano jo dajmo!“, veseloigra v treh dejanjih. 12. Prosta zabava. Vstopnina za neclane 80 vinarjev, člani z legitimacijo in vojniki polovično. Blagajna se odpre ob 6. uri zvečer. Ker je ta prireditelj zadnja v tej sezoni in ker se poslovi o družstva tudi zborovodja, prečastiti gospod dr. Kimovec, pričakuje podpisani društveni odbor prav številne udeležbe. Tekom letošnjega poletja je knjižnica odprta vsako nedeljo zvečer, prosi se, da vrnejo izposojene knjige posebno oni člani, ki gredo sedaj v svojo domovino. Čez letošnjo poletje je shajališče članov v društvenih prostorih, kjer so vedno na razpolago slovenski časopisi. Po možnosti se bodo prirejali tudi skupni izleti ob nedeljah, kar se bo naznanilo teden poprej v društvu. — Odbor.

Za rezervnike. Vojno ministrstvo je izdalo odlok, v katerem se natančno določajo ugodnosti za one vojake, ki so bili v l. 1912—1913 vpoklicani k delni dopolnitvi armade. — Te ugodnosti se bodo določile na sledeči podstavi: 1. Rezervisti letnika 1908 in pa starejših letnikov, ki so bili poklicani k izjemni aktivni službi in so bili pridržani za delno dopolnitev armade, se oprostite dveh orožnih vaj. Oni, ki so bili poklicani naravnost za delno dopolnitev armade in če so služili dva meseca ali še več, se oprostite dveh orožnih vaj, če pa so služili manj kot dva meseca ene orožne vaje. 2. Rezervisti letnika 1909, ki so bili pridržani leta 1912 v svrhu zvišanja prezenčnega stanja in ki so ostali po 1. oktobru 1912 še več kot šest tednov vpreženčni službi, se oprostite izjemoma dveh sicer ene orožne vaje. Izjemna služba od 1. januarja 1913 šteje za eno orožno vajo. 3. Za nadomestne rezerviste se določa: Oni rezervisti letnika 1910 in poznejših letnikov, ki so bili poklicani k izredni aktivni službi in ki so ostali od 20. decembra za delno izpolnitev armade, se oprostite dveh orožnih vaj. Direktno za dopolnitev armade vpoklicani pa se oprostite le ene orožne vaje. Kratki dopusti se vračunajo k aktivni službi. Bivši enoletni prostovoljci letnikov 1909 do 1911, ki niso postali častniki odnosno praporščaki ali kačeti, imajo iste ugodnosti, kakor rezervisti letnika 1908.

Poštnina v Egiptu. Za pisma in dopisnice je enaka in sicer se prilepi znamka za 10 vinarjev. Avstrija se je namreč pogodila tako z Egiptom. Pa koliko pisem prihaja zlasti iz slovenskih dežel, ki imajo znamko 25 vinarjev. Škoda denarja. Najbolj čudno je še to, da se je večkrat že prigodilo, da je kdo prilepil na pismo znamko za 10 vinarjev, poštni uslužbenec pa je zapisal na pismo, naj se prime naslovljenca za pomanjkljivo kolekovanje in kazen, torej za 30 vinarjev. V Egiptu so pa prečrtali na pismo napisano globo, čudeč se, da so možne take uradne zmote.

Domača zdravila so se že davno udomačila in mnogi, ki ne zmorejo toliko, da bi šli v kako kopališče, pijejo lahko istotako zdravilno vodo iz zdravilnih izvirkov s približno enakim uspehom tudi doma. In kot tako sredstvo je smelo smatrati Faysove Sodenske mineralne pastilje. Tudi one vsebujejo učinkujoče snovi, ki so že stoletja v rabi, osobito so pa izborno zdravilno sredstvo zoper boleznii v vratu in na pljučih.

Izpremenjeno ime dunajskega državnega kolodvora. Doseđanji državni kolodvor na Dunaju se od dne 1. majnika t. l. naprej naziva Vzhodni kolodvor. Merodajna je bila za to izpremembo okoliščina, da so danes vsi dunajski kolodvori, izvzemši ašpansko in južno železnico, državni kolodvori. Ime Vzhodni kolodvor je bilo sprejeto deloma za to, ker leži rečeni kolodvor na vzhodni strani dunajskega mesta, deloma za to, ker je tu izhodišče mednarodni železniški ekspediciji, ki vede na vzhod.

Narodno-obrambne opazke.

Obmejno nemštvo je najelo v zadnjem času še dijake v svojo ponemčevalno službo. Zbrani so ti graški burši v „Marcho-Teutonijski“ in so tako zvezani že prevzeli „pokroviteljstvo“ nad občino Ciršak pri St. Ilju v Slovenskih goricah, ki jo imenujejo za svojo: „Sprachgrenzgemeinde.“ Pred nekaj tedni jih je pa zopet napodila zagrizena naša sovražnica Südmarka v drug boj, namreč v boj za Tezno pri Mariboru, s parolo, ki se glasi: Odbijati ož juga prihajajoči slovenski naval! In sedaj se vprašajmo, kaj je naša dolžnost!? Narodna zavest nam veleva zastaviti svoje moči, svoje roke na delo, ako smo jih imeli do sedaj navskriž. V prvi vrsti je k tej reakciji proti tem nemškim prusofilskim buršem poklicana naša Dijaška Zveza, katere če ne prva, pa sekundarna naloga je, čuvati naše jezikovne meje. Dijaška Zveza je na Štajerskem že veliko storila in bo svoje uspešno delovanje tudi v bodoče izvrševala. Naša mladina bode vedno na braniku za slovenski rod in njegove pravice.

Na najlažji način pa odgovori vsak zaveden Slovenec germanskim nakanam proti nam, proti naši rodni grudi potom Slovenske Straže. Darovi sicer prihajajo, hvala Bogu, vsak dan in živimo v trdnem upanju, da se za to edino naše brambno društvo, za Slovensko Stražo, ogreje še mnogo src; kajti, kar se je do sedaj storilo, je še vse premalo in še mnogo prešibki smo za zmagonosen boj z našim sedaj še žalibog močnejšim sovražnikom. Kako že napredujemo, vidimo iz dejstva, da je samo letos že vsklilo in stopilo v življenje nad 15 novih podružnic. Toda le sem in tja se dobe taki pravi rođoljubi, ki se žrtvujejo toliko, da se v njih okrožju ustanovi podružnica Slovenske Straže. Žalibog, da ravno pri nas na Štajerskem, kjer bi bilo to najbolj potrebno, ni opažati dovolj umevanja za to naše edino brambno društvo, ni opažati vsesplošne dejanske požrtvovalne ljubezni. V svrhu samoobrambe je izdala pred kratkim Slovenska Straža poseben oklic na posamezne merodajne osebe z iskreno rođoljubno prošnjo, da bi ustanovili v svojem delokrogu podružnico Slovenske Straže. Toda ni našel ta glas do sedaj še dosti odmeva; na delo tedaj, ker še je čas, še je dan za delo, da ne ostane glas Slovenske Straže glas vpijočega v puščavi. Veliko krajev je še na Slovenskem, ki še niso pod zastavo našega krščanskega obrambnega društva, društva, ki ga je tako toplo priporočal slovensko-hrvaški katoliški šoh. Letošnje znamenite 500letnice, odkar so svobodni slovenski koroški kmetje zadnjič ustoličili svobodno voljenega svojega kneza na Gosposvetskem polju, ne more noben Slovenec, nobena slovenska župnija boljše proslaviti, kakor da ustanovi podružnico Slovenske Straže, ali pa poživi že obstoječe.

Izjava protestantskega lista o cerkvenem pogrebu v dvoboju padlih oseb.

Lutrovski list „Der alte Glaube“ je priobčil v zadnji svoji številki pod značilnim napisom „Prostytucija v protestantski cerkvi“ daljši članek o znamenem dvoboju v Ljubnem na Gornjem Štajerskem, o katerem smo tudi mi svoječasnno poročali. List piše: „Drugače se ta žalostni slučaj, ki se je pred kratkim pripetil v Ljubnem na Gornjem Štajerskem, ne more označiti. Naši liberalni listi ga označujejo kot vesel pojav cerkvene tolerance in ga slave po vseh listih. Slušatelj na visoki šoli v Ljubnem na Gornjem Štajerskem, vitez pl. Karpinski, je padel v dvoboju, ki ga je sam izzval. Ondotni katoliški župnik je kot značajan duhovnik odrekel Karpinskemu, ki se je s smrtnim grehom preselil na oni svet, cerkveni pogreb, čeprav so se obrnili sorodniki Karpinskega celo do graškega škofa. Toda našel se je protestantski duhovnik, ki je blagoslovil truplo Karpinskega. S tem je osramotil svojo cerkev ter jo spravil v vrsto vlačuge, ki je vedno na razpolago. Seveda se ta žalostni slučaj sedaj kuje v deveta nebesa in se ga označuje kot čin tolerance, in to ravno v sedanjih časopisih, ko nimajo najširši protestantski krogi niti pojma o cerkveni disciplini in o cerkvenem dostojanstvu. Vsakemu resničnemu prijatelju lutrovske cerkve pa mora siliti rudečica v obraz nad sramoto, da se je našel duhovnik v vrstah lutrovske cerkve, ki je osramotil svojo cerkev in ki je brez vsake pravice posegel v upravičeno cerkveno disciplino katoliške cerkve ter nakopal s svojim dejanjem svoji cerkvi stud in sovraštvo vseh resnih katoličanov. Bog obvaruj Avstrijo pred protestantskim gibanjem v takih-le smereh! Dosti slabo, da se blagoslavlja na naših pokopališčih vse brez vsakega razločka in sicer tudi take, ki so živeli v hudih javnih grehih in đajali javnosti slab zgled. Blagoslavlja se tudi take, ki niso, odkar so bili konfirmirani, še nikdar popraševali po

cerkvi, da, še celo v besedi in pisavi isto zašmehovali in jo sramotili, ki niso za cerkev nikoli kaj drugega storili in niso imeli za njo nobene druge zveze, kakor če so bili prisiljeni, nekaj mark davkov na leto plačevati za cerkvene potrebe.“

Ta obsodba protestantskega lista je pač za naše protestante, ki se večinoma rekrutirajo iz odpadnikov iz katoliške cerkve, naravnost uničujoča. Lutrovski list je dobro obsodil počenjanje tistih pastorej, ki jim je glavni namen hujskanje proti katoliški cerkvi in ki gledajo samo na to, da bi kolikor mogoče ljudi odtujili katoliški cerkvi, ne pa da bi jih pridobili za Boga in v resnici krščansko življenje. Njihova uprav agentska vsiljivost se studi celo protestantskemu listu.

Stajersko.

Mariborske novice.

Iz porotnega sodišča. Za drugo porotno zasedanje pri tukajšnjem porotnem sodišču so imenovani: za predsednika dvorni svetnik dr. L. Perko, za namestnike pa višjesodni svetnik dr. J. Fraidl ter sodna svetnika Albert Kokol in dr. K. Kočvar.

Smrtna kosa. V nedeljo, dne 3. majnika, je umrl v visoki starosti 80 let gospod Vinko Beran, umirovljeni poštni uradnik in oče tukajšnjega c. kr. profesorja godbe, gospoda Mirkota Beran. Občeprijubljenemu možu svetila večna luč!

Dr. Ivan Majciger †. V četrtek zjutraj ob 1/6. uri je umrl v 44. letu svoje starosti, tukajšnji zdravnik in posestnik dr. Ivan Majciger, sin znanega slovenskega pisatelja in bivšega dolgoletnega profesorja na mariborski gimnaziji, Janeza Majciger. Izpočetka je imel veliko zdravniško prakso, potem pa se je bolj začel zanimati za svoje posestvo in nazadnje je prakso popolnoma opustil. V isti meri pa je tudi narodni čut gineval pri njem, kar je pred vsem pospeševala nemška družba. Pogreb je v soboto ob pol 5. uri popoldne. Pokoj njegovi duši!

50letnica frančiškanskega samostana. S pričetkom tega meseca je preteklo 50 let, odkar so prevzeli sinovi sv. Frančiška Asiškega vodstvo tukajšnje predmestne župnije Matere Milosti, leta 1864. Prvi upravitelj župnije je bil p. Brunon Jesih. Pod sedanjim upraviteljem p. Kalistom Heric, ki je že od l. 1888 do danes župni upravitelj, se je zgradila prekrasna bazilika Matere Milosti in tik nje frančiškanski samostan, ki je brez dvoma najlepši samostan tega reda v celi Avstriji.

Druga velika narodna slavnost v proslavo 500-letnice ustoličenja zadnjega koroškega vojvode na Gosposvetskem polju se vrši v Mariboru v Narodnem domu v nedeljo, dne 10. maja, ob pol 4. uri popoldne. Spored slavnosti je tudi tokrat zelo obsežen. Proizvajale se bodo pevske in glasbene točke, igrala se bosta „Knez Volkun“ in „Tugomer“, a zaključila bo prireditelj krasna slika „Slovenije.“ — Predprijadajo vstopnic ima trgovec gospod Vil. Weixl, Glavni trg šte. 22, in so cene sedežem sledeče: fotelji 2.50 K, 1. do 4. vrste 2 K, 5. do 7. vrste 1.50 K, 8. do 12. vrste 1 K, na galeriji 80 vin. Stojlišča v parterju veljajo 80 vin., za dijakke in vojake 40 vin. in na galeriji 40 vin.

Nemški Blumentag. Glede na nemški Blumentag smo označili svoje načelno stališče. Ni bilo čisto brez uspeha, kar smo zapisali. Večina Slovencev se je res vzdržala na ta dan in ni kupovala cvetlice, s katerimi so bile nemške frajlice več kot preveč vsiljive. Ali vendar so se našli žalibog med mariborskimi Slovenci ljudje, ki so kupovali te cvetlice. Žalostno je to, posebno žalostno pa še zato, da so ti ljudje bili slovenski profesorji, katerim je sledilo par liberalnih dijakov. Za danes še naj bo samo to, a drugič pridemo z imeni na dan. — Dobro so se držali slovenski kmetje, ki so odločno odklanjali vsako podpiranje nemškutarije. Zanimivo in značilno ob enem pa je bilo to, da je „Blumenkorso“ v nedeljo otvoril voz, v katerega je bil vprežen osel. Pa kakor je isti pozneje pokazal s svojim glasnim riganjem, mu cela komedija nič kaj ni ugajala. Gmotni uspeh letošnjega nemškega Blumentaga je veliko manjši, kakor njegovega prednika z istim namenom, čeprav so tokrat prodajali in pobirali ne samo po mestu, ampak tudi v Studencih, na Pobrežju, Leitersbergu in po drugod. Narodna nadutost in nestrpnost nima blagoslova.

Škrbljatica v Mariboru. V zadnjem času se je zopet pojavilo več slučajev škrbljatic med šolsko mladino, zlasti na desnem bregu Drave.

Nezapriseženi vojak. Dne 2. t. m. se je zavarjal pred tukajšnjim kazenskim sodiščem neki 24. letni Danijel Knežević, ker je zapeljal nekoga vojaka po imenu Edvard Madič, da je ta postal dezertar. E. Madiča so prijeli v Beljaku in ga izročili vojaškemu sodišču. Pobegniti je hotel v Ameriko, čeprav bi še bil moral nekaj mesecev služiti pri vojaki. Madič je izpovedal, da je izvršil v družbi z nekim Megličem v Mariboru tatvino, da si pridobi sredstev za pobeg v Ameriko. Tekom obravnave se je pa izvedelo za ta-le redek slučaj: Pobegli vojak, ki je že dve leti služil pri vojaki, je izpovedal, da on pri vojaki ni bil še nikdar zaprisežen. Tistega dne, ko je bil potrjen, je bil pijan kakor čep in torej ni mogel biti zaprisežen. Pozneje pa, ko je bilo splošno zapriseženje rekrutov, je pa ležal bolan v bolnišnici in ko je prišel iz bolnišnice, so popolnoma pozabili nanj in tudi tedaj ni bil zaprisežen. Vsled te izpovedi je kazensko sodišče preložilo obravnavo na poznejši čas, kajti če se bo

ugotovilo, da Madič v istini ni bil pri vojaki zaprisežen, potem tudi ni mogel prelomiti prisige in se ga ne more smatrati za dezertarja, vsled česar kazensko sodišče tudi Kneževića ne bi moglo obsoditi zaradi zapeljavanja Madiča k pobegu v Ameriko. O zadevi omo še poročali.

Celjske novice.

Iz porotnega sodišča. Za drugo porotno zasedanje pri tukajšnjem porotnem sodišču so imenovani: za predsednika Adalbert Kotzian, predsednik okrožnega sodišča; za namestnika višjesodni svetnik ter sodni svetnik L. Wenedikter.

Slov. kat. pol. društvo v Celju priredi javno društveno zborovanje v nedeljo, dne 10. t. m., dopoldne ob 9. uri, v Petrovčah (Društveni dom). Poročala bosta za društvo načelnik dr. Benkovič, dalje poslanec Terglav. Radi neprikladnega časa tega zborovanja se je občni zbor preložil na poznejši čas; a društveno zborovanje pa se vsekako vrši prihodnje nedeljo.

Blumentag. Tudi letos bo priredil nemški šulverein v Celju v soboto, dne 9. t. m., svoj običajni: Blumentag. V oklicu na nemško meščanstvo poziva omenjeno bojno društvo vse celjske Nemce, da pridno žrtvujejo in kupujejo cvetlice za nemški Schulverein. Upamo, da bodo pokazali celjski Slovenci, da se zavedajo svojih narodnih dolžnosti!

Denar davkoplačevalcev izmetavajo. V drugi polovici meseca majnika bodo imeli na tukajšnjem strelišču pod gradom takozvane meščanske strelne vaje, pri katerih se bodo razdeljevali razni dobitki. Prireditvi je podelila tudi naša mestna uprava kot darilo 200 K. Za tlakovanje in snaženje postranskih mestnih ulic ni nikdar denarja v občinski blagajni, pač pa ga je dosti, kadar ga je treba izmetavati za take nepotrebne namene. Med celjskimi davkoplačevalci, ki ne pripadajo slepo k magistratovski klikki, je nevolja vsled večnega izmetavanja denarja iz občinske blagajne za nepotrebne namene.

Drugi kraji.

Tezna pri Mariboru. Velikanski mlaj. (Tukajšnji gostilničar g. Ilgo je postavil pred svojo gostilno velikanski majnikov mlaj, raz katerega plapola vse polno velikih in malih frankfurtaric. Govori se, da je Ilgo s tem hotel pokazati, da je „strammdeutsch“ in da naj zahajajo v njegovo gostilno samo pravi in pravcati Nemci, ne pa tudi Slovenci, ki vsenemških barv ne marajo. Slovenci si bomo frankfurtarico pred Ilgovo gostilno dobro zapomnili.

Cirkovec. V nedeljo, dne 10. maja, se vrši tukajšnji shod Jugoslovanske Strokovne Zveze popoldne ob 3. uri v cerkveni hiši. Železničarji in vsi drugi delavci na ta shod. Govornik pride iz Maribora.

Ptuj. Pri davčnem oddelku c. kr. okrajnega glavarstva v Ptujju je nastavljen nek uradnik pri osebnih dohodnini, ki najde veselje v tem, da slovenska krstna imena prestavlja. To nepotrebno delo bi lahko opustil ter dragoceni čas porabil za to, za kar je nastavljen.

Hajdin. Slovesnost blagoslavljanja naše nove brizgalne in Gasilnega doma se je vrlo dobro obnesla. Dolga procesija se je pomikala h kapelici, poleg katere stoji skladišče, kjer je nas bilo zbranih najmanj pet sto. Godci so zaigrali cesarsko pesem, po blagoslovitvi je govoril velečastiti gospod župnik Toman ter pohvalno omenjal odločno versko prepričanje hajdinskih ognjegascev. Govorili so še načelnik Šolar, župan Grahar, dr. Fermevc, poslanec Meško in tajnik zveze Pristovšek, ki nam je sporočil, da hajdinski ognjegasci vstopijo v zvezo in se pridružijo drugim slovenskim tovarišem, katerih je na Stajerskem 3000, možje, ki jim je ljubši slovenski „naprej“, kakor nemški „marš.“ Slovesnosti so se udeležili tudi ognjegasci iz St. Janža, Cirkovec in St. Lovrenca. Živel slovenski ognjegasci!

Velika Nedelja. Zaprtja je tukajšnja petrazredna ljudska šola za nedoločeni čas zaradi škrljatice, ki se je pojavila med šolarji.

Ormož. Mrzovlje, ki smo ga imeli dne 2. in 3. t. m., je napravilo v vinogradih v ormoškem okraju precej veliko škode. V nižavah je škoda še večja. Ceni se, da je posezlo 30% trt.

Fala. Pri gradbi tukajšnje elektrarne se je dne 4. t. m. zopet pripetila nesreča. Raz tira so skočili trije prazni vozovi, pri čemur je zdrobilo strojevodji Alojziju Padl levo nogo. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

St. Lovrenc nad Mariborom. V noči pretečene sobote, dne 2. t. m., sta pila v krčmi g. Novača v St. Lovrencu nad Mariborom Viktor Gorenak in Anton Obrul, delavca iz Krecenbaha. Po polnoči je zapustil Gorenak krčmo ter se podal domu, na kar pa prileti za njim Obrul, kateri je zahteval, naj Gorenak še meso plača za njega, da bo jedel, v kar pa slednji ni privolil. Nato je zgrabil Obrul za nož, Gorenaka sunil v desno roko ter mu prizadjal veliko rano, vsled katere je moral podati se v mariborsko bolnišnico.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Slavni „Glavni“ ni prav, da smo je postavili v ugodnejšo luč, kakor je v resnici. Zato nam je poslala popravek: „Ni res, da bi izkazala podpisana zadruga v prvem letu svojega obstanka okoli 15.000 K čistega dobička, res je, da je izkazala zraven upravnih stroškov 371 K 81 v in davka 1 K 25 v čistega dobička 1850 K 71 v. Ni res, da je izkazala podpisana zadruga letošnje leto

čistega dobička samo 2600 K, res je, da je izkazala zraven upravnih stroškov 1611 K 13 v in davka 508 K 88 v čistega dobička 2662 K 86 v.“ — Glava „Glavne“ nam v tem popravku ne pove, ali so te bilance sestavljali in revidirali revizorji celjske zveze, ki so pri šoštanjki posojilnici pokazali svoje tozadevne bilančne sposobnosti. Glava „Glavne“ se samo brani previsokega čistega dobička. To je gotovo lepa skromnost.

m Sv. Anton v Slov. gor. Pretečeni teden smo obhajali pri nas gostijo, ki se je vršila še po starih lepih slovenskih kmečkih navadah. Ženin Vršč Fr. in nevesta Močnik Frančiška sta bila oba vneta in delavna člana naših mladinskih organizacij. Gostje so nabrali za Slovesno Stražo 9 K. Posnemajmo jih!

Dobrenje. Pretečeno nedeljo, dne 3. t. m., na večer, sta v Dobrenju pričakala dva hlapca posestnika Pilz na Pesnici 28letnega viničarskega sina M. Ferleža z Rance ter sta ga s koli tako pretepla, da je slednji zadobil več ran na glavi; tudi sta mu prebila zgornjo čeljust. Ferlež se je podal drugi dan v bolnišnico.

Gornja-Radgona. Čebelarstva podružnica za gornjeradgonski okraj priredi prihodnje nedeljo, dne 10. t. m., ob dveh popoldne čebelarstvo zborovanje. Predaval bo g. Ivan Jurančič. Čebelarji, pridite polnoštevilno!

Ljutomer. Pretečeno soboto, dne 2. t. m., je tu v 45. letu svoje starosti umrla po dolgi in mučni boleznici gospa Miroslava Čagran, rojena Babnik, sestra ministerijalnega svetnika g. dr. J. Babnika in g. L. Babnika. V času, ko so se v tukajšnji farni cerkvi opravljale zaдушnice za pokojno, je doma umrla hčerka gđe. Minka v cvetu mladosti, komaj 24 let stara. Uboga obitelj je izgubila v nekaj dneh mater in pa hčerko. Pred enim mesecem je umrla sestra, pred dvema mesecema pa mati gospe Čagranove, torej so bili tokom četrletja kar 4 slučajni smrti v isti rodbini. Prizadetim naše sožalje!

Ljutomer. Staro pivovarno je Kupilo od g. Stermana nemško pevsko društvo v Ljutomeru, katero pa nima, kolikor je ljutomerskim Slovincem znano, toliko denarja; zato tiči za tem naša šparkasa ali pa še celo Südmarka. Polak-Znidaričev posestvo na starem trgu sta kupila notar Thurn in Al. Krainz. Prešlo je torej tudi to posestvo v nasprotnikove roke. Kaj bo, če ne čuvamo naša domovja?

Slov. Bistrica. Dne 28. aprila, okoli 10. ure zvečer, je izbruhnil pri posestniku Antonu Lepeju v Strugah, občina Stopno, požar, ki je posestvo do tal uničil. Hišne stanovanke, in sicer Brumecove, so prihiteli sosede zbudili iz spanja, ko je bila streha že vsa v ognju. Ogenj se je razširil tudi na sosednje poslopje posestnika Sagadina, so ga pa še pravočasno srečno pogasili in omejili strašno nesrečo. Zaprti so posestnika Antona Lepeja, ker se je zbudil sum, da je on zažgal in se hotel tem potom polastiti zavarovalnine, On pa to dejanje taj.

Slov. Bistrica. Imamo zopet župana. Pričakovati je bilo, da postane signor Versolatti sindaco, kakor bi on sam kot rojen Italijan povedal. Ker pa Slovenjebistričani ne razumejo dovolj italijanščine, so si raje izvolili Bürgermeistra, ki bolje govori nemščino, kot signor Versolatti. Tako je prišlo, da je v Slov. Bistrici na krmilu ne italijanski sindaco, temveč — nemški Bürgermeister. In zelo nemški bo ta novi župan, ker je izjavil, da bo pobiral politične stopnje za Stigerjem ter se trudil, Slovensko Bistrico ohraniti nemško. No, svoječasno je dr. Murmayr, ko je kot mlad zdravnik prišel v naše mesto, drugače govoril. Upamo, da mu tudi kot novoizvoljenemu županu ni tako hudo opešal spomin, da bi bil na to popolnoma pozabil.

Zreče. Gospod Medved Franc, c. kt. finančni nadpaznik v Pulju, se je poročil z gđe. Haniko Jevšenjak. Bilo srečno!

Dramlje. Javni shod v Dramljah priredi Slov. kat. pol. društvo v nedeljo, dne 17. t. m., po prvem popravilu.

Dobrna. Dne 3. t. m. je zgorela viničarija M. Ternolška v Zavrhu pri Dobrni. Škoda znaša krog 2000 K, ki je pa pokrita z zavarovalnino. Požar je baje nastal vsled neke neprevideznosti.

Petrovče. Denar se je izgubil od Celja do Petrovč. Pošten najditelj se prosi, da ga prinese na občino Petrovče.

Kasaze v Savinjski dolini. Dne 2. t. m. je utonila sedemletna hčerka Angela zakonskih Alojzija in Marije Vrečko, v ondotnem potoku. Misli se, da je segla hčerka po nekem loncu, ki so ga tamkaj našli, a pri tem se ji je izpodrsnilo ter je padla v potok.

Mozirje. V nedeljo, dne 26. aprila t. l., vršil se je občni zbor kmečke posojilnice in hranilnice v Mozirju. Posojilnica lepo napreduje kljub temu, da obstoji v našem trgu že nad 30 let stara nasprotna posojilnica. Iz računskega zaključka posnamemo sledeče: V pretečenem letu je bilo hranilnih vlog vloženo 101.774 K 36 v., posojil se je dovolilo 100.690 K; koncem leta je bilo stanje hranilnih vlog 293.877 K 6 vin., posojil pa 231.899 K; promet je znašal v pretečenem letu 406.518 K 62 vin., skupnega prometa je bilo že nad dva milijona kron. Pripomnimo, da je bilo letos v teku štirih mesecev že nad 200.000 K prometa. Pri volitvi je bil izvoljen soglasno stari odbor, kateremu se je izreklo popolno zaupanje. Ne bi omenjali tega, ko bi se ne bil izpodtaknil že dobroznani dopisnik ljubljanskega „Dana“ nad našo posojilnico, češ, da se nič ne sliši o njenem delovanju in da bi

bilo treba pogledati za kulise, morda . . . Pozabil je očividno, da bi bilo treba pri liberalni posojilnici pogledati za kulise, kajti pri zadnjem obnem zboru 30. marca 1914, se je zahtevala odstranitev dveh odborov. Sliši se, da je več uglednih deležnikov odstopilo in več jih še namerava odstopiti. Rajše pogledajte za svoje kulise! Morda ni vse v režu za kulisami zavoljo Glavne posojilnice v Ljubljani; kolikokrat deset tisoč je v nevarnosti; kolikokrat deset tisoč je v nevarnosti pri Trgovsko-obrtni zadrugi v Gorici? Ali se ni zahtevalo urediti večja posojila posameznikov? To je tisti sum, kateri velja Vam, a dopisnik ga je hotel zvaliti na nas. Gospodje, ugled in zaupanje pri ljudstvu ste izgubili, samo metlo v roke in pometajte pred svojim pragom. Svetujemo Vam, da Vaše osebnosti ne vmešavate v gospodarske organizacije, ker drugače še pride marsikaj na svetlo!

Braslovce. Naša posojilnica je sicer izstopila iz liberalne Zadrugne Zveze in ni še nikamor pristopila, a kljub temu se jo napada v liberalnih listih in se baje napadi kujejo v Celju. Najboljši odgovor bo dala posojilnica na to, ako bo začela akcijo za ustanovitev spodnještajerske zveze vseh dobrostoječih Raiffeisenovk in drugih kmečkih zadrug. Glede fantazij o nekem tisočaku pa povemo, da dobi tisočak — „Narodni List“, ako dokaže, kdo je dobil tisoč kron za to, da je prišla posojilnica v „klerikalne roke“; liberalnemu dopisniku so vsa sredstva, katera rabi za dokaz, na razpolago.

Ljubno. Čudimo se, da „Narodni List“ napada g. Fludernika, kateri je pri vseh volitvah z vso vne- mo agitiral za liberalne kandidate, kateri je kakor že večina liberalcev vedno pripravljen z narodnimi nasprotniki iti skupno v boj proti „klerikalcem“, a — se mu naenkrat to v Gornjemgradu zameri. Govori se, da ne narekuje teh dopisov narodno navdušenje, temveč razne osebne koristi in osebni spori. Ko se bodo te osebnosti uredile, pa bo Fludernik zopet z navdušenjem sprejet v Gornjemgradu in dobil navodila za liberalno agitacijo. Silno zanimiva je liberalna politika!

Sostanj. Dne 2. t. m. je imela tukajšnja skupina Südmarke svoj letni občni zbor, katerega se je udeležilo 70 članov. Iz poročila je posneti, da šteje to bojno društvo sedaj 139 članov. Pri volitvi v odbor so bili izvoljeni sami pristni Nemci, potomci onih iz tevtoburških gozdov in sicer: E. Goltshnigg (Golčnik), naučitelj, za predsednika; Alojzij Kossár (Koser), trgovec, za njegovega namestnika; nadalje K. Horvath (Hrovat), Godetz (Godec), in pa klepar Fr. Seltsch (Zelič). Germanija, raduj se svojih otrok!

Rečica ob Savinji. Klasifikacija konj za občine trg Rečica, Kokarje, okolica Mozirje in trg Mozirje bi se imelo vršiti po razglasih letos prvič v Gornjemgradu v četrtek, dne 7. t. m. Lepo in tiho se je hotela upeljati na novotarija in to v kraju ob periferiji našega okraja v sedanjem času, ko čaka doma toliko dela. Vsa resnoba in nepoznanje razmer tega modrega sklepa zrcali pa se iz dejstva, da se je na primer za občino okolica Mozirje določil začetni čas že ob 7. uri zjutraj, kakor da bi bila ta občina najbližja Gornjegagrada, kar pa je ravno nasprotno — težko uprežena živina rabi namreč po razdalji 4% do 6 ur hoda. Torej kmet bi moral poleg vedno novih bremen in davkov še takšne iznajdbe tiho požirati. V marsikaterih drugih okrajih so razmere še slabše in ljudstvo trpi še večjo silo. — V poslednjem času, dne 30. aprila, potegnili se je občina Rečica za pravice svojih in sosednih občanov ter dosegla po večkratnih brzojavnih protestih v prav kratki dobi lepe vspehe, namreč v pondeljek, dne 4. maja, prekle te prenagljene naredbe. Po posredovanju c. kr. namestnice v Gradcu je obvestilo c. kr. III. korno poveljstvo imenovane štiri občine, da se bo vršila klasifikacija konj v trgu Rečica v četrtek, dne 7. maja. Trg Rečica je središče okraja in ima v svojem okolišju še največje število konj in kobil, na kar se bo v prihodnje vedno oziralo.

Sv. Krištof. Dolski liberalci so v zadevi spremembe tukajšnjih občin v 9. številki „Narodnega Lista“ proti temu, menja iz gorke ljubezni do občine Dol, prav ostro in oblastno nastopili ter se nam Krištofčanom najlepše zahvaljujejo za našo družbo v isti. Značilno, da je ta učiteljska gospođa nam tako nasprotna v zadevi, ki nam bi bila v korist in drugim ne v škodo, ter se nas tako boji k občini Dol, ko smo vendar Krištofčani skoz in skoz pošteni ljudje! Sicer pa jako radi iščejo našo družbo in hodijo pobirat k nam kronce za svojo cirilmetodarijo. Le pridi-te še!

Trbovlje. Marijina družba iz Trbovelj bo imela svoj izlet v Petrovče v pondeljek, dne 11. maja, kjer bo ob 10. uri dopoldne slovesno sv. opravilo in skupno sv. obhajilo.

Kapela. Tukajšnje brašno društvo priredi prihodnjo nedeljo, dne 10. t. m., v prostorih gosp. Cobla dve gledališki predstavi: „Dva gluha“ in pa „Svoje glavna Minka.“ Za obilni obiski se priporoča odbor.

Brežice. Kakor slišimo, nas vendar enkrat že zapusti nadgeometer Martiny, ki je velik nasprotnik vsega, kar je katoliško in slovensko. Naj bi dobil le naslednika, ki bi se tudi za svojo službo pridno pobrigal!

Kapfenberg. Na praznik vnebohoda, dne 21. t. m., se vrši shod Jugoslovanske Strokovne Zveze ob 1. uri popoldne pri gospodu Hamerlu v Kapfenbergu. Delavci vsi na ta važen shod! Govornik pride iz Maribora.

Podtaknjeni dedič plemstva.

Pred graškim kazenskim sodiščem se je vršila v sredo, dne 6. t. m., zanimiva kazenska razprava proti baronici Mariji Zois pl. Edelstein ter proti zasebnici Rozi Girak, babici Emi Gaber, šivilji Elzi Hirt, Genovefi Pfeiffer in tovarniškemu uradniku J. Girak, vsi v Gradcu, zaradi hudodelstva goljufije.

Vsa zadeva ima to-le predzgodovino: Praded sedanjih baronov Zoisov je napravil leta 1776 oporoko, glasom katere bi naj pripadalo večje fidei-komisno posestvo, kakor tudi obresti oč večje svote denarja njegovemu sinu Avgustu in njegovim naslednikom moškega pokolenja. Sedanji imejitelj tega fidei-komisa je baron Olaf Zois. Po njegovi smrti bi pa prešel fidei-komis na barona Janeza Zois in njegove naslednike moškega pokolenja. Baron Janez Zois je poročil neko Marijo Schmidt, katera mu je porodila dve hčerki, toda nobenega sina. Zakonska baron Janez in Marija Zois sta se nahajala že delj časa v slabih denarnih razmerah. Da bi si opomogla, je sklenila baronica Marija Zois, podtakniti kakega tujega novorojenega dečka in ga pri krstu zapisati kot svojega pravega sina, da bi prišla na ta način do omenjenih posestev in denarja. Pri njenem stremljenju so ji pomagali neki tovarniški uradnik Girak in druge zgoraj imenovane osebe. Po dolgem prizadevanju se je posrečilo baronici Zois s pomočjo teh oseb pregovoriti neko neomoženo Elzo Hirt, ki je bila tik pred porodom, da je izročila svojega novorojenega fantiča babici Gaber, katera je zanesla otroka k baronici Zois, ki se je med tem časom že tako vedla, kakor bi bila ona porodila to dete. Se celo lastnega moža je znala pretkana baronica dozdevno prevariti. Baronica je vsem tem osebam, ki so ji šle na roko, osobito pa še pravi detetovi materi, obljubila večje svote denarja. Dete je bilo krščeno na ime Egon baron Zois, kar se je javilo vsem tozadevnim oblastim. Sedaj, ko se je posrečilo baronici Zois podtakniti tuje dete za svojega sina, je jela pridno delati dolgove, češ, vse veliko vemoženje bo sedaj pripadlo njej, njenemu možu ter najmlajšemu baronu Zoisu. Toda pri tem je prišla pa vsa goljufija, ki je vzbudila osobito v aristokratskih krogih mnogo zanimanja, na dan. Sodnija je zaprla baronico in vse one osebe, ki so bile zapletene v to sleparstvo. Po zaslišanju obtoženih oseb in več prič se je pa izreko kazensko sodišče za nepristojno in bo ta umazana zadeva prišla pred porotno sodišče.

Nadporočnik ustrelil lastnega brata.

Nekako o polnoči od torca na sredo je bil izvršen v Ljubnem na Gornjem Štajerskem grozen čin. V stanovanje polkovnega zdravnika dr. Feliksa pl. Menz je prihrumel njegov brat, nadporočnik Friderik, iz Hajmaskerja, kjer je bil na strelnih vajah. Po vstopu brata je polkovni zdravnik zaprl vrata za njim. V tem trenutku je potegnil brat nadporočnik samokres iz žepa ter oddal zaporedoma sedem strelov na brata, ne da bi bil poprej kaj izpregovoril. Dve krogli sta zadeli brata v vrat, ena pa v hrbet. Morilec je nato odšel na policijo, kjer je javil celo zadevo z besedami: „Ustrelil sem svojega brata, polkovnega zdravnika dr. Feliksa pl. Menz. Poglejte me, jaz sem popolnoma pri zavesti!“ Izročil je nato policiji sabljo in samokres, s katerim je ustrelil svojega brata. Brez vsakega odpora se je nato dal odvesti od vojaškega oddelka, kateremu je poveljeval nek častnik, v vojašnico. Polkovni zdravnik dr. pl. Menz je tekel po zadobljenih strelih v sobo gospe, pri kateri je stanoval ter jo prosil, da mu prinese njegov samokres. Gospa mu je seveda prožno odrekla, na kar jo je še prosil, da obvesti o nesreči na primeren način in z vso obzirnostjo njegovo mater v Gradcu. Nato se je podal, zaletajoč se sem ter tja, nazaj v svojo sobo, potegnil svoj samokres iz miznice, se vlezel v postelj ter si izprožil kroglo v sree. Na ta način si je hotel okrajšati trpljenje, ker so bile rane, ki mu jih je zadjal brat, smrtne.

Pri zaslišanju je morilec opetovano izjavil, da ne bo dal nobenemu, tudi ne vojaški sodnji, nikakih pojasnil o tej zadevi. Morilec, ki se nahaja v zaporih za podčastnike v vojašnici domobrancev v Ljubnem, je popolnoma miren, kaži tu in tam kako cigareto, a izpovedati noče ničesar. Pred vrati njegove celice je postavljena vojaška straža.

O motivu groznega zločina krožijo razne vesti. Govori se, da je zavladalo med obema bratoma v poslednjem času neko napeto razmerje, ker se je nadporočnik zagledal v neko ubogo dekle ter jo hotel poročiti, čemur se je pa baje njegov brat zoperstavljal. Vsled tega je baje nastalo sovraštvo med obema bratoma in nadporočnik je dolžil svojega brata, da on zabranjuje njegov izstop iz armađe ter da je tudi on bil kriv, da je bil svoj čas prestavljen v Komorno na Ogrskem. Ker je nadporočnik pri vojaških vajah pa večkrat padel raz konja in si pretresel možgane, so nekateri mnenja, da ni pri zdravi pameti. Truplo umorjenega brata so po raztelesenju prepeljali v Gradec, kjer se danes vrši njegov pogreb.

Razgled po svetu.

Najmlajši katoliški škof. Dne 2. aprila t. l. je imenoval sv. oče papež Pij X. salezijanca, Franca Correia d' Aquino v Cuyabi v Braziliji za škofa-ko-

adjutorja onemoglemu nadškofu v Cuyabi. Novi škof je bil rojen leta 1885 in je tedaj star še le 29 let. Vse izpite na univerzi je napravil z odliko in je bil še le leta 1909 posvečen za mašnika. Najmlajši katoliški škof je tudi ob enem dosegel dvojni doktorat in sicer filozofični in bogoslovski.

Velikanski požari. V mestu Stenico na Tirolskem je zgorelo 85 hiš; 600 oseb je brez strehe. — Mesto Skala na Ruskem je uničil požar. Zgorelo je 300 hiš. Tudi več oseb je pri tem izgubilo svoje življenje. — Mestece Kajdani na Ruskem je požar popolnoma upepelil. Škoda znaša 1.000.000 rubljev. — V mestu Alašehir v vilajetu Smirna je požar uničil 150 trgovin in 2 hiši. — V mestu Valparaiso so zgorle vse hiše na enem celem hektarju. 40 oseb je pri tem zgorelo.

Obetajo se dobri časi — cenj. čitatejsem, ki k zbiranjem dne 14. in 15. maj ika naroče izborna skupino 5 srčk z glavnim dobitki 715.000 kron ozir frankov in hr na 62 mesečnih obrokov po K 5:25 — ali manj o skupno 3 srčk z glavnimi dobitki 3:5000 kron, ozir frankov in hr na 62 mesečnih obrokov po K 3:25 — kajti že en sam glavni dobitnik im odyzame skrb za bod čnost, dočim se jim v srečnem slučaju zamorejo pri etni tudi še nadaljni glavni dobitki. Pojasnila daje in naročila sprejema za Slovenko Straž * g Valentin Urbančič. Ljubljana.

Društvena naznanila.

Kamnica pri Mariboru. V nedeljo, dne 10. majnika, se pri nas ustanovi izobraževalno društvo. Na ustanovnem shodu, ki bo popoldne po večernicah, govori dr. Hohnjec. Nato bodo naši mladeniči uprizorili prav zanimivo šaljivo igro. Uljudno vabimo odrasle in mladino. — Predpoldne ob 10. uri ima prof. dr. Hohnjec v kamniški cerkvi pridigo za mladino.

Leiteršperg. Prihodnjo nedeljo, dne 10. maja, ob 4. uri popoldne, bo pri g. Mihaelu Straus v Leiteršpergu (Kokošineko-vo posestvo) odborova seja skupine Jugoslovanske Strokovne Zveze in vplačevanje. Pridite vsi člani, posebno odborniki!

Ruška koč. se otvori v nedeljo, dne 10. t. m. in bode od istega dne naprej redno oskrbovana. Oskrbnštvo je zopet v istih spretnih rokah, kakor je bilo že lani. Planinka je popolnoma dograjena. Pričakujemo obilnega obiska.

Ormož. Dekliška Zveza skliče svoj redni občni zbor za nedeljo, dne 10. maja, popoldne po večernicah, v društveno sobo izobraževalnega društva. Na dnevnem redu je poročilo predsednice, tajnice in blagajnice o gibanju zveze v minulem letu, volitev novega odbora in slučajnosti. Vse mladenke na gotovo udeležbo uljudno vabljenje!

Velika Nedelja. Dekanijsko okrožje ima pri Veliki Nedelji dne 1. junija svoj redni letni občni zbor. Govorilo bo več govornikov.

Slovenjegradec. V četrtek, dne 14. t. m., se bode odbirala ob 8. uri zjutraj pri Bučniku v Šmiklavžu mlada goveda, namenjena na okrajni pašnik na Graški gori in sicer bikici v starosti od 6 do 12 mesecev, telice pa v starosti od 6 mesecev do 2½ leta. Sprejemale se bodo le živali marijadvorske pasme, ki so last članov bikorejskih zadrug in katere bode predstojnik dotičnega živinorejskega okoliša ali njegov namestnik za odgon na pašnik sposobne spoznal, vsled česar naj se taka goveda pravčasno okrožnemu predstojniku ali njegovemu namestniku naznajo. Nelepa ali nesposobna goveda se bodo brezizjemno zavrnila. Za vsako govedo posebej je treba prinesiti živinski potni list seboj. Pašno pristojbino v znesku 30 K plačati je za vsako živinčce takoj pri sprejemu na pašnik, pri kateri priliki se bodo še naznanili lastnikom živine tudi drugi pogoji.

Petrovče. V nedeljo, dne 10. maja, popoldne točno ob 4. uri, se uprizori ginljiva zgodovinska žaloigra v petih dejanjih: „Junaška deklica“, znana v svetovni zgodovini pod imenom: Devica Orleanska. Med odmorji svira grizka godba. Petje pri igri spremlja harmonija, oziroma godba. K obilni udeležbi se vabi vse in zlasti še članice dekliških zvez in Marijinih družb. Pridite pogledat vzor slovenske mladenke!

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmann & Co., v Dečinu o Labi je in istane berek kajivo v učku z per polema pege in se pri r opočetnem negov na izže re more pogreš t. To nepobno dokazujejo v ak da doša prana na jusa. Konec 80 vin. in se celo v lekar-rah, drožerjeh in parfumerijah t. D. se hranijo dane ržne tve, se o izbornu izkazal. B. g. n. v. a. hly-ta krema „Manera“. Dobi se po sed v tubah po 7 vinarov.

Novacerkev. Čebelarstva podružnica priredi v Socki pri Arličevem čebelnjaku čebelarški pouk v četrtek, dne 21. maja, ob 2. uri popoldne. Se vabijo čebelarji, da se ga obilno udeležijo.

Zavodnje. V nedeljo, dne 10. maja, se vrši v cerkveni hiši po sv. maši shod S. K. Z. Govorit pride državni in deželni poslanec dr. Karl Verstovšek. Kmetje iz Zavodnje in Topolščice vsi na shod!

Fays-ove pristne Sodenske mineralne pastilje so se obnesle že skozi tri desetletja zoper kašelj, hripavost in katar.

Fays-ove pristne Sodenske mineralne pastilje — in le tel se izdelujejo iz znanih od pamtiveka sem v rabi stoječih občinskih zdravilišč toplie Sodena ob T.

Fays-ove pristne Sodenske mineralne pastilje morate zahtevati, če hočete imeti najbolj učinkujoče soli iz imenovanega zdravilišča.

V zavodih za pljučna zdravljenja

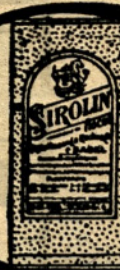
Med temi v Davosu, Arosi, Meranu, Arku i. t. d.

je **SIROLIN "Roche"**

koč dobro obnese sredstvo v stalni rabi. SIROLIN "Roche" olajša in odstranjuje obolelosti sopil v primeroma kraškem času.

Je jako slasten, sek prouzročujoč in učinkuje zelo ugodno na splošni počutek.

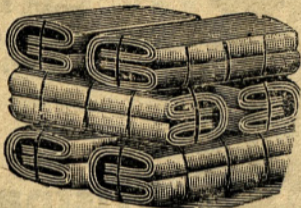
Težimi zavoj a K. 4. - se dobi v vseh lekarnah.

Velika narodna trgovina **Karol Vanič, Celje**

Narodni dom

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno krasno novosti za ženske in moške obleke po zelo znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno Postrežba točna in solidna!

Vzorci na razpolago

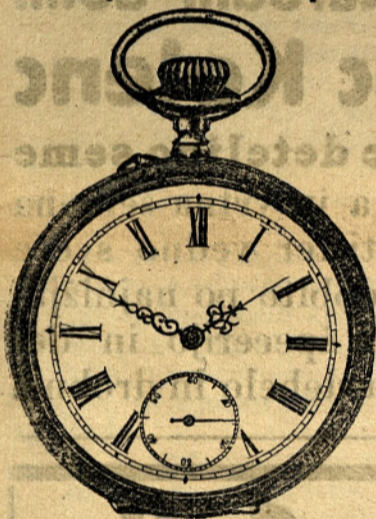
Na znanje!

Zvišanje mrliško-oglednih pristojbin.

Z ozirom na razglas mestnega sveta v Mariboru z dne 17. aprila 1914, zadevajoč zvišanje mrliško-oglednih pristojbin, nas naproša mestni pogrebni zavod, da javimo, da v slučaju, če se naroči omenjeni zavod za pogrebe, nosi zavod vse odviše stroške, ki se pa ne zaračunajo strankam. Vsled tega sklepa upravnega sveta mestnega pogrebnega zavoda se niso njegovi tarifi prav nič spremenili in občinstvu pri izvedbi pogrebov povodom zvišanja mrliško-oglednih pristojbin ne narastejo nobeni odvisni stroški, kar je vsekako le pozdraviti.

463

Pozor! URE repasirane s pismenim jamstvom:

- Pristna srebrna ura K 7.—
- Pristna srebr. ura ženska K 7.—
- Pristna srebrna verižica K 2.—
- Pristna srebrna verižica damska K 3-40
- Zlata ura K 28.—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodal repasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane
Urar, očalar in zlatar

Frano Bureš Maribor
Tegethofova cesta št. 39

Priporoča se Vam za nakup

Precizijske ure!

Lastna tovarna!

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte veliki cenik, dobite ga zastonj in poštine prosto. Svetovna tvrdba. Na tisoče zahval.

Pohištvo razpošilja na vse strani trgovina s pohištvom
KARL PREIS, MARIBOR, Stolni trg 6.

Največja in najcenejša razpošiljalnica za pohištvo in posteljno blago.

Navadno pohištvo od K 100. Pohištvo iz trdega lesa od K 200. Popolna oprava za neveste od K 120—5000 K. Popolna kuhinska oprava od K 40—120 K. Za spalnice, jedilnice, gosposke sobe in salone iz orehovega, hrastovega, bukovega lesa iz mecesna in javorja, iz mahagonijevega in iz palisandrovega lesa v bogati izbiri po zelo izkih cenah. Razni posamezni deli posebno poceni. Posebni oddelček za pohištvo iz železa, medenine in tapetiranega pohištva. Sloboden nakup. Slobodno na ogled.

Ilustrovani ceniki brezplačno!

Absolutno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani pristna bela mašna in namizna vina po zmernih cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nadzoruje vipavski dekan. V zalogi je tudi pristni tropinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in rdeča zajamčeno pristna južnoštajerska namizna vina najboljše kakovosti po zelo nizkih cenah.

Čisto posebno pa še opozarja na sortimentna fina vina v buteljkah.

Zahtevajte cenike! Prepričajte se s poskušnjo! Obiščite naše kleti!

Gostilničarji! Ogibljite se brezvestnih tujih agentov, ogrskih in laških vinotržcev in naročajte vino pri domačem podjetju južnoštajerskih vinogradnikov.

A. Wesjak, Maribor „Pri železnici“

Glavni trg, vogal Stolne ulice

Priporoča svojo ogromno zalogo perilnega, manufakturnega in raznovrstnega konfekcijskega blaga po jako znižanih cenah.

Krojač ali čevljar,

ki bi imel veselje tudi do organizacije, dobi v večjem kraju, kjer je velika slovenska naselbina, jako ugodno stališče. Vprašanja in ponudbe na Slov. Stražo v Ljubljani.

Iščemo boljšega vpokojenca,

ki bi se nastanil v krasnem kraju, če le mogoče duhovnika. Dotičnik dobi mnogo ugodnosti. Pojasnila daje Slovenska Straža v Ljubljani.

Velika izber pletenin

lastnega trpežnega izdelka. Vozički za otroke, potovalne korbice, vrtno pohištvo in pohištvo za verande, naslonjači i t. d. po najnižjih cenah, istotako **Brenabor vozove.** Popravila izvršujem točno in zelo poceni.

Izdelovatelj pletenin

A. PRAH

Maribor, Tegethoffstraße 21.

J. KOVAČIČ, Radgona, Dolga ul. 100.

Velika zaloga steklenega (glaženega) in porcelanastega blaga, svetiljke, podobe, okvirje, ogledala. Steklarsko dela.

Točna postrežba! Najnižje cene!

Somišljeniki, agitirajte za „Stražo“.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilnik, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzame vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema hranilne vloge od vsakega, je li član zadruge ali ne in jih obrestuje po **5%** Rentni davek plačuje zadruga sama; prevzame obrtne in trgovske račune v inkaso in iztirjanje, daja predujeme eskontuje menice ter izpeljuje sploh vse denarne manipulacije po najkulantnejših pogojih.

Vse obolelosti sopilnih organov

pljučne bolezni

oslovski kašelj, navadni kašelj, prehlajenje, influenza in naduha zdravijo številni zdravniki in profesorji vedne z **SIROLIN "ROCHE"**
Dobi se a K. 4. - y vseh lekarnah.

KDOR
je s svojim
zelodcem
in črevom
nezadovoljen
jemlje naj redno nekaj časa
D^r med Trauba zelodčni prašek

GASTRICIN

Učinek presenetljiv
Dobi se v vseh apotekah.
Velika skatija stane 3 Kr.

GLAVNA ZALOGA:
Sternapoteca, Dunaj, IV.
Favoritenstrasse 25.
Prospekti gratis in franco.
Zdravnik doba za
poskušnjo Ostriških
brezplačno

V Mariboru se dobi v lekarnah:
Fr. Prullja, E. Taborsky-a nasl.
Wolf, Al. Širak-a, V. Savost-a in
V. König-a.

Ure
Točna postrežba

Dobre. Pe cni

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. cenikl zastoj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remoat.-ura	K 3-50
Pristna srebrna ura	K 7-
Original omega ura	K 18-
Kuhinjska ura	K 4-
Budilka, niklasta	K 3-
Poročni prstani	K 2-
Srebrne verižice	K 2-

Večletna jamstva,
Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
Maribor, Gosposka ulica 26
Kupujem zlatino in srebro.

Izboren sadjevec
zajamčeno naraven, 20 polovnjakov, je na prodaj po zmerai ceni pri nekemu veleposestniku v mariborskem okraju. Več pove upravništvo pod šifro „Sadjevec“ št. 448.

Trgovina z špecerijskim blagom

Solidna postrežba.

Trgovina z moko in dežel. pridelki

Ivan Ravnikar, Celje, Graška ul. 21.

Po prepričanju mora vsak pripoznati, da imam zanesljiva kaljiva semena, n. pr. jamčeno domačo deteljo, nemško deteljo, peso, rumeno in rudečo, travo, sploh vsa poljska semena, kakor tudi vrtna in cvetlična semena o o o o od znane trdkke Mauthner. o o o o

Glavna zaloga vrvarskega blaga

Vedno sveže žgana kava.

Glavna zaloga oljnatih barv

Pisalne potrebščine

kupite najugodnejše ceno in dobro v veletrgovini s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

Goričar & Leskovšek Celje

!! Zahtevajte brezplačno prvi ilustrovani cenik !!

Knjigarna, umetnine in muzikalije

Zahvala.

Vsem ljubim tovarišem, prijateljem, znancem in deputaciji c. kr. pošte za premnoge dokaze globokega sočustvovanja povodom težke izgube ter za udeležbo na zadnjo pot mojega nepozabnega očeta, kakor pevskemu zboru c. kr. učiteljsča najprisrčnejšo zahvalo.

Emerik Beran
c. kr. učitelj godbe.

Špecialiteta med kavinimi pljačami je Kathreinerjeva Kneippova sladna kava.

Kathreinerjeva se napravi iz najboljšega slada in ima spričo tega veliko redlino moč ob popolni neškodljivosti. S slovitim Kathreinerjevim načinom dobi Kathreinerjeva okus in vonjavo zrnate kave.

Pristna se dobiva povsod v zaprtih izvornih zavojih s sliko župnika Kneippa.

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki :
Celje, Narodni dom.
Franc Kolenc

Pristno domače deteljno seme vsakovrstna poljska in vrtna semena zanesljive kaljivosti ter vedno sveže špecerijsko blago dobito po najnižjih cenah v trgovini s špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. z. z.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2 %, proti trimesečni odpovedi po 4 3/4 %. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prebilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/4 %, na vknjižbo sploh po 5 1/2 %, na vknjižbo in poročilo po 5 3/4 % in na osebni kredit po 6 %. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih navodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).